

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšla vsak četrtak in velja s pošiljino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za domišljjo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po nje, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpevdi. — Odje „Katoличnega kmetovskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Korovška cesta št. 5. — Recepti se ne vrataje. — Upravništvo: Korovška cesta št. 5, sprejemna naročnine, inšerate in reklamacije. — Za inšerate se plačuje od enostopne petkovice za enkrat 18 vin, ali kar je leto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratno oglasje primeren popust. V oddelku „Moja razmiselnost“ stane beseda 5 vin. Pariz in zahvale vsake petkovice 24 vin, Ljubljana in Pozlana 20 vin. — Inšerati se sprejemajo do tveča opetice. — Manjvota reklamacije so pošiljane gratis.

Lovčen avstrijski. — Beg izpred Dardanel.

† Poslanec Franc Povše.

Velik prijatelj in zagovornik kmetkega stanu, državni in deželni poslanec Franc Povše, je dne 4. jan. v Ljubljani nagloma umrl. Še isti dan je kot načelnik popoldan predsedoval v seji Ljudske posojilnice ter se ob 6. uri zvečer prijazno poslovil od gospodov načelstva. Ko je potem šel proti domu, ga je napadla slabost in sesedel se je na stopnicah hiše ob poti. Kmalu potem je izdihnil. Dosegel je starost 71 let. Na sv. Treh kraljev dan so ga slovesno pokopali pri Božjem grobu nad Ljubljano.

Ves slovenski narod žaluje za vrlim možem, — vestnim zastopnikom kmeta, vrlim rodoljubom in odličnim katoličanom. Kot strokovnjak v kmetijskih zadevah je zaslovel preko ozkih mej naše slovenske domovine. Lahko rečemo, da bo med nemškimi kmeti, ko bodo zvedeli za njegovo smrt, žalovanje za njim tudi veliko, kajti ako se je šlo za vprašanje kmetijske tehnike in politike, za davčna in carinska vprašanja, niso vprašali, ali je Nemeec ali Slovenec, ampak kot odlični strokovnjak je bil tudi njim za voditelja in zagovornika. Štajerski slovenski kmetje so ga spoznali tudi osebno, ko je pred par leti govoril v Mariboru na obnem zboru Slovanske Kmečke Zveze. V narodnih stvareh je bil pokojni Franc Povše med onimi Kranjci, kojih narodno obzorje sega preko mej Kranjske in ki imajo srce tudi za težavne razmere omejenih Slovencev. Za to je bil zapisan pri nas med onimi moži, do katerih so v težkih bojih se nahajajoči Slovenci vedno gojili gorke simpatije.

Franc Povše je bil rojen dne 1. jan. leta 1845 v Kresnicah na Kranjskem. Po dovršeni gimnaziji je šel na visoke šole učiti se narodnega gospodarstva. Leta 1869 je dobil v Gorici službo učitelja na kmetijski šoli in je pozneje ondi postal ravnatelj. L. 1889 je postal deželni in leta 1891 državni poslanec. V raznih gospodarskih odsekih državnega zbora je imel Povše vodilno ulogo. Postal je e. kr. komercialni svetnik. Pridno je deloval kot načelnik Ljudske posojilnice v Ljubljani in kot predsednik e. kr. Kmetijske družbe za Kranjsko mnogo let. Cesar in papež sta ga odlikovala z redovi in ljudstvo mu je izkazalo svoje zaupanje s tem, da ga je rado volilo za predsednika na katoliških shodih, mnogo občin ga je pa imenovalo za častnega občana. Pogreb je bil veličasten. Večni mir blagi duši.

Kmetova bodočnost.

Vsak narod, vsak stan in vsak posamezen človek misli že sedaj, kako se bodo po njegovem mnenju najbrž razmere po vojski razvile ter dela načrte za mirne čase. Slovenski kmetki stan tudi v tem oziru ne sme zaostati, ampak mora že sedaj upreti svojo oko v bodočnost.

Živine bo po vojski manj. Zadnje štetje živine na Štajerskem je pokazalo, da imamo sicer goveje živine po številu približno toliko, kakor začetkoma vojske, toda kakovost se je zmanjšala. Goved je v velikem številu zelo mlada, vsled pomanjkanja krmil nezadostno rejena, mlekarice so slabše, vprežna živina šibkejša. Konj, svinj, ovc in kuretine je manj, nego je bilo začetkoma vojske. Posebno število konj se je zelo zmanjšalo. Da bi prinesli natančne številke, se nam ni dovolilo. Zraven se je zmanjšalo število vozov, samokolnic, drugih vozil in zaprege. Po vojski bo moral kmet spraviti svojo živino na prejšnje število z rejo in z nakupom, skrbeti za dobro kakovost vprežne, klavne in mlečne živine ter za nabavo novega orodja, s katerim uporablja živino za svoje gospodarstvo. Kmetu treba po vojski veliko denarja. Kdor si ga sedaj ne bode

prihranil, si ga bo pozneje še manj. Za to pa: **Plačujte dolgeve in hranite denar!** Kmet bo čutil vojsko šele po vojski!

Za par let bodo izostali dohodki iz gozdov. Ne bo delavcev in lesni trg se ne bo koj uredil. Vinogradništvo bo hudo trpelo, deloma sploh ne bo obdelano, deloma slabo obdelano. Vinogradniškim krajem, posebno kjer je vsa zemlja zasajena s trto, pretijo hudi časi po vojski. Usno je tudi, kak razvoj bo imelo hmeljarstvo po vojski. Mnogi naši hmeljarji so izpremenili hmeljišča v njive. Za to dodo tudi dohodki, kakor jih je vrglo hmeljarstvo, za prva leta po vojski izostali, Kmet bo po vojski rabil denar, veliko denarja. In za to se naj čuje naša pesem: Kdor si sedaj ne bo denarja prihranil, si ga bo pozneje še manj. **Za to pa plačujte dolgeve in hranite denar!**

In kako bo z našimi poljedelci? Cena kmetkim pridelkom bo gotovo padla, vse pa, kar rabi kmet, bo ravno tako drago kakor sedaj, ali pa še dražje. Vzrok je, ker kmet ni glede prodaje svojih pridelkov organiziran, trgovec in kupovalec pa je. Neugodno bo na cene kmetkih pridelkov tudi uplivalo, ker bo prva leta gotovo dovoljen uvoz nekaterih živil. Nihče še tudi ne ve, kakšne bodo trgovinske pogodbe. Zelo se bojimo, da bodo kmetje imeli pri sklepanju trgovinskih pogodb le malo zagovornikov, kajti poslanci bržkone ne bodo sklicani na posvetovanje in sklepanje. Tudi za poljedelce še bodo le po vojski nastopili slabi časi. Naša pesem se glasi: Kdor si sedaj ne bo denarja prihranil, si ga bo pozneje še manj. **Plačujte dolgeve in hranite denar!**

Kako bo po vojski z ljudmi? Mnogi se ne bodo več vrnili, ker jih je pobrala smrt. Mnogi bodo prišli poškodovani, brez nog, brez rok, brez očesa. In mnogi bodo prišli bolani. Pri mnogih se bodo bolezniki pokazale šele, ko se bo pleglo bojno razburjenje in se začne mirno, redno življenje. Veliko plat našega javnega življenja, ali recimo naše politike, bo zavzemala skrb za preskrbo vdov, sirot, pohablencev, bolnikov in bolehalih ljudij. Ali se bo vsled vsega tega ustavilo izseljevanje in preseljevanje, tega ne moremo jasno spreviđeti. Mislimo izseljevanje in preseljevanje v velikem, kajti da ne bo popolnoma prenehalo, nam je jasno. Na vsak način pa bo treba tok izseljevanja obrniti proti Slavoniji in Bosni ter mu zastaviti pot v Ameriko.

Kaj bo z denarjem? Ljudje se toliko bojijo za fa ljubi denar. Ali je res kakšna nevarnost, da bo denar svojo vrednost izgubil, namreč da mu bo od oblasti določena manjša vrednost? To je izključeno! Država sama ima največji interes na tem, da ne pride do takega poloma. Mi lahko to-le izdamo: V finančnem ministrstvu imajo izdelan načrt, kako takoj spraviti naše državne dohodke in izdatke v ravnotežje, tudi v slučaju, da ne dobimo od nikoder vojne odškodnine. Finančne razmere bodo torej že prvi dan v miru urejene in za to je polom izključen. Pač pa, če drugače finančnih razmer ni mogoče urediti, bodo davki večji, najsibodo stari ali novi. Nove davke bodo upeljali, oziroma stare zvišali država, dežela, okraj in marsikje tudi občina. Plačil bo tudi za kmeta veliko, a dohodkov malo. Denar pa bo imel svojo vrednost. Da bi ga le kaj bilo! Za to pa: Kdor si denarja sedaj ne prihrani, si ga bode pozneje še manj. **Plačujte torej dolgeve in hranite denar!**

Vse to naj upoštevajo tudi sodniki, drugi uradniki, fabriški delavci in meščanstvo! Kmetu se ne obeta roznata bodočnost, za to mora že sedaj skrbeti za bodoče dni. Vse kmetove skrbi pa udano izročamo božji Previdnosti, ki naj daje moč in blagoslov našemu ljubemu slovenskemu kmetu!

Vojaško-politična uganjanja.

Troje dogodkov vzbujajo sedaj splošno pozornost — 1. da so Angleži-Francozi zbežali izpred Dardanel; 2. da je ruska ofenziva v Galiciji in Bukovini brez uspeha; 3. začetek naše ofenzive proti Črnigori.

Beg Francozov in Angležev izpred Dardanel bo zelo ugodno uplival na vse mohamedance v Egiptu, Arabiji, Perziji in Indiji ter močno povzdignil ugled turške države, na drugi strani pa bo nanovo trpel francosko-angleški ugled pri nepristranskih državah ter pri vseh mohamedancih. Poraz, ki so ga doživeli Angleži-Francozi na polotoku Galipoli ob Dardanelah, bo pa menda najhujše čutila Rusija, kajti sedaj so vse njene nađe, da dobi Carigrad, padle v vodo. Rusija je v tej vojski že veliko izgubila. Ne samo le Rusko-Poljsko, to je po našem mnenju za njo manjša izguba, ampak ves upliv na Balkanu in vsako nado na Carigrad. Se ni par let, da so ne samo Srbija in Črnagora, ampak tudi Bolgarija, Grčija, Turčija in Rumunija v svetem strahu gledale v Petrograd. Sedaj se je položaj spremenil. Srbije ni več, Črnagora umira, Turčija je z Rusijo v vojnem stanju, Bolgarija se je odrekla ruskemu prijateljstvu, Grčija posluša na Petrograd najmanj, le Rumunija še ne ve, ali bi obrnila svoj plašč po ruskem ali avstro-nemškem vetru. Avstrija je bila svoj čas voljna, da se sporazume z Rusijo glede razmerja do balkanskih držav. Toda Rusija ni hotela nič vedeti o avstrijskem uplivanju. Sedaj je odločilo orožje za nas! Rusija čuti mnogo bolj izgubo Balkana nego Rusko-Poljske in za to se vedno z novimi silami zaganja v nas in še noče nič vedeti o posebej miru.

Rusija je začela pred Božičem v Bukovini in Galiciji novo ofenzivo proti nam. Zakaj ravno sedaj, se ne ve zagotovo. Po našem mnenju je več razlogov: ker je v močvirnatem ozemlju sedaj najlože bojevanje, ko je led in sneg; ker hoče uplirati, da bi mi ne mogli vseh razpoložljivih čet poslati v Črnogoro in pred Solun; ker hoče Rumuniji, ki še vedno cinca, pokazati, kako močna je še Rusija. Iz slednjega vzroka se Rusija najbolj zaganja v našo bojno črto med Prutom in Dnjestrom, z očividnim namenom, da nam vzame Černovice, kar bi sicer z vojaškega stališča ne pomenilo veliko, a v političnem oziru bi uplivalo gotovo na vse nepristrance in sploh na vso svetovno javnost. Toda Rusija ne more predreti naših vrst, čeprav že buta več kot 14 dni v nje in to je velik neuspeh Rusije. Kajti ves svet ve, da ima Rusija proti nam večkratno premoč, da ima dovolj topov, pušk in municije ter da je bila sama brezpogojno prepričana, da se ji napad posreči. Toda le ni šlo! Rusija ni več dovolj močna, da doseže kak uspeh, mi pa močni dovolj, da se ubranimo vseh sovražnih napadov. Taki dogodki tirajo tudi Rusijo z neusmiljeno silo, četudi počasi in korakoma, do mirovnega razpoloženja.

Mi smo začeli zopet ofenzivo proti Črnigori. Al med tem se je na Črnigori nekaj dogodilo, kar je vsaj naše pozornosti vredno. Prejšnje ministrstvo je odstopilo in novo ministrstvo je sestavil velik in star prijatelj Avstrije v Črnigori, Mijuškovič. Mož ni nikdar skrival svojega mišljenja in je bil vsled tega v Belgradu nepriljubljena oseba. Sedaj ko smo začeli novo ofenzivo proti Črnigori, je kralj Nikita postavil tega moža na predsedniški stol svojega ministrstva. Zraven treba vedeti, da Črnagora ni podpisala londonske pogodbe, da torej v tem oziru nima vezanih

rok za mirovna pogajanja. Opazilo se je tudi, da se kralj Peter in kralj Nikita nista sestala, ko je Peter pribežal v Skader. Vrhu tega je znano, da na Črnigori ni dovolj hrane, ne dovolj municije in da so zdravstvene razmere nepovoljne. Ne upamo si nič reči, toda ne čudili bi se, ako Črnagora kmalu zaprosi za mir ter reši, kar se še rešiti da.

Pred Solunom je še vedno mir in nam se zdi, ako prav opazujemo dogodke, da še bo nekaj časa mir. Zelo verjetna je vest, da so se bolgarske in naše čete ob grški meji zakopale. To bi pomenilo, da nočemo sedaj proti Solunu. Saj bi bilo tudi edino pravilno, da bi takoj, ko so bili Francozi in Angleži ob meji tepeni, pritisnili za njimi. Gotovo bi ne čakali, da se utrdijo, kakor so to sedaj storili, ako bi hoteli kmalu za njimi. Za to bo menda precej verjetno naše mnenje, da Bolgari in mi nismo hoteli iz gotovih vzrokov, ki se ozirajo na grško občutljivost, pritisniti za bežečimi sovražniki in da še tudi sedaj ni prišel čas, da gremo pred Solun. Za to smo se tam zakopali.

Glavna skrb mora biti sedaj, da zadene prav občutno Angleže, kajti ti še vedno nočejo nič vedeti o miru. Rusija in Francija ne moreta naprej, za to bi gotovo prej ali slej pristali na mirovna pogajanja. Toda Anglija je še precej nedotaknjena. Pustila je za se krvaveti Francoze in Ruse. Le na Galipolju ob Dardanelah je morala nastopiti tudi Anglija. In tam je doživela tudi svoj prvi poraz, morala je bežati. Sedaj bo jo treba prijeti tudi v Mezopotamiji in v Egiptu. V Mezopotamiji se je že pričel vojni ples — sedaj Turki godejo in Angleži morajo plesati. Upamo, da Turki kmalu zagodejo Angležem tudi ob Sueskem prekopu in v Egiptu.

Kako dolgo še?

V Amsterdam prispeli ameriški časniki javljajo, da so Italija, Rusija in Francija začele v Ameriki naročati vojno gradivo za leto 1917.

Turška bojišča.

Boji ob Dardanelah končani.

Angleži in Francozi so lanskega leta mesca aprila zasedli polotok ob dardanelški morski ožini, da bi si izsilili pot do Carigrada. Iz Črnega morja bi prišli potem tudi Rusi v Carigrad in vsi trije so že imeli v zaledju pripravljene uradnike, da prevzamejo upravo Carigrada in turške države. Toda prišlo je drugače. Turki so se hrabro branili do mesca decembra. In tedaj so jim prišli naši topničarji na pomoč. Najprej so nastavili svoje cevi proti angleškim postojankam pri Suvla-baji in Arifturnu (v sredi galipoljskega polotoka) in dne 20. dec. so morali Angleži bežati. Obdržali pa še so svoje postojanke ob južnem delu Galipolja, ob vходу v Dardanele, pri mestu Sedilbar. Sedaj so prišli naši topničarji s svojimi cevmi tudi proti Sedilbaru. In glej! Dne 9. jan. so Angleži zbežali tudi iz Sedilbara. Francozi so že prej na tihem odtegnili svoje čete z Galipolja. Na Galipolju ni sedaj nobenega Angleža in Francoza več. Dardanele so brez sovražnika, Carigrad izven nevarnosti. Velik del turške armade je na razpolago za druga bojišča. To je velik uspeh za Turke in velik poraz za četverospozorazum.

Uradno poročilo.

Carigrad, dne 9. januarja. Angleži so po noči po ljutem boju, v katerem so imeli velike izgube, popolnoma izpraznili Sedilbar. Niti eden ni ostal.

Enver-paša razglasa zmago.

Vojni minister Enver paša je razglasil zmago na Galipolju turškemu ljudstvu s sledečimi besedami:

Pod božjim varstvom smo prepodili sovražnika tudi iz Sedilbara. Naši so zasedli vse pred vojsko pri Sedilbaru in pri Tekeburnu izkopane strelske järke. Naše čete so zaplenile že topove, ko so prodirale v središče. Veliki tabori sovražnikov s šotori in z vsebino se nahajajo v naših rokah. Naše topničarstvo je potopilo neko s četami zasedeno sovražno prevozno ladjo. Ogromnega plena še nismo zamogli pregledati. Sovražne izgube se cenijo zelo visoko. Neko sovražno letalo, dvokrilno, vrste Farman, je padlo na tla pri Sedilbaru, ker ga je napadlo naše povodno letalo. Sovražnik, ki je na tem bojišču skoraj pol leta nastopal z vsemi sredstvi, da nas zadene v srce, je dosegel le velike izgube, škodo na tla in je bil prisiljen, da je moral bežati in je izgu-

bil vsako upanje, za kar se moramo zahvaliti junaštvu naše armade.

Veselje v Carigradu.

Poročilo o izpraznitvi Sedilbara se je takoj izvedelo v Carigradu in je povzročilo nepopisno veselje. Mesto je bogato okrašeno z zastavami. Zvečer je bilo mesto razsvetljeno.

Pet in pol milijard vrženih v vodo.

Angleže in Francoze je sprehod na dardanelško obrežje prišel zelo drago. Carigradska poročila pravijo, da stane četverospozorazum galipoljsko podvzetje 5½ milijard frankov, t. j. okrog 6 milijard K! Pri tem pa še vrednost uničenih vojnih in trgovskih ladij niti ni vračunjena.

Egipt

Iz Anglije pošiljajo noč in dan s prevoznimi parniki velikanske množine orožja in municije v Egipt, tako da se na Francoskem, kjer so odvisni od angleških dobav, že pritožujejo nad pomanjkanjem municije.

V Mezopotamiji.

S fronte v Mezopotamiji ali Iraku poročajo, da so turške čete že popolnoma obkolile Kut-el-Amaro in dospelo do glavne črte angleških utrdb ter upajo, da bo trdnjava padla vsled naskokov ali pa vsled lakote ter da bodo ujeli nad 10.000 mož angleške posadke. Angleži so hoteli s tem, da so pustili to posadko v Kut-el-Amari, kriti umikanje armade, kar se jim je tudi deloma posrečilo. Ta armada, ki stoji sedaj južno od Kut-el-Amare, pa ne more priti trdnjavi na pomoč, zlasti ker je red v armadi omajan.

Rusko bojišče.

Ruska ofenziva na besarabski meji in ob Strypi je zadnje dni zopet nekoliko ponehala. Hud napad na črto od Volinije do rumunske meje je bil dne 7. jan. Od tedaj pa se vrše le manjši boji ter topovski ogenj. Naši zrakoplovi poročajo, da pošiljajo Rusi močna ojačenja na fronto, iz česar se sklepa, da bodo Rusi svoje ofenzivne poizkuse zopet ponovili. Poroča se, da pripravlja rusko armadno vodstvo tudi na črto Rovno-Luck v Voliniji nov napad. Dalje proti severu je položaj nespremenjen.

Ruska ofenziva ponehala.

Rusi so pričeli ob svojem južnem krilu, t. j. ob besarabski meji, ob Dnjestrju in Strypi, ob Božiču ofenzivo proti nam in sicer s tako ogromno premočjo, da bi vsaka druga armada morala predreti našo bojno črto. Rusom pa se to ni posrečilo. Od 23. dec., to je cele tri tedne, že traja borba, a mi stojimo še vedno trdnjo na svojih prvotnih postojankah. Rusi so si v svojem napadanju večkrat oddahnili. Prvokrat so napadali posebno srdito našo fronto dne 23. dec. Ko niso nič opravili, so tri dni, t. j. do 27. dec. celili svoje ranjene kosti. Najhujše so napadali od 27. dec. do 4. jan. Dne 5. in 6. jan. so zopet ponehali z ofenzivo. Dne 7. jan. so začeli tretjekrat napadati, a so se zopet kmalu ugnali. Dne 9. jan. je namreč ruska ofenziva zopet ponehala.

Izza zadnje dobe so bili najhujši boji v petek po Kraljevem, t. j. dne 7. jan. Sovražnik je ta dan in še naslednjo noč posebno srdito napadal naše postojanke ob Strypi od izliva v Dnjestr do Burkanova. Gosta megla je ta dan legla na bojišče. Rusi so prodrli celo do naših baterij, a naši brambovci so vrgli sovražnika kmalu nazaj. Isti dan je Rus posebno drzno napadal tudi na fronti pri Černovicah. — Pri Toporovcu in kraju Rarance je sovražnik na nekaterih mestih udrl v naše strelske järke, a je bil v borbi na nož vržen nazaj. Od 9. do danes 11. jan., ko to pišemo, pa sovražnik ne napada, ampak vedno obstreljuje naše postojanke z močnim artilerijskim ognjem.

Rusi 15 do 20 kilometrov pred Černovicami.

Vas Rarance, kjer Rusi s posebno srditostjo napadajo naše postojanke, leži dobrih 15 km severoizhodno od Černovic, mesteca Bojan leži 16 km izhodno in vas Toporovec 20 km severoizhodno od Černovic. Na tej fronti Rusi najhujše napadajo in sicer v smeri proti trgu Mahala, ki je samo 8 km oddaljen od bukovinskega glavnega mesta. Ruski vojskovodje so mnenja, da če se jim posreči zopet zavzeti Černovice, da bodo s tem toliko uplivali na Rumunijo, da bo ista nastopila proti nam. Rusi sicer znajo kovati načrte, a izvršiti jih ne umejo. Ruski armadi ob besarabski meji in v Galiciji poveljuje general Ivanov, naši pa general Pflanzer-Baltin.

Pri Tarnopolu posebno huda boji.

Berolinska „Nationalzeitung“ piše: Po poročilih iz Petrograda so boji na bojni črti v bližini rumunske meje od dne do dne hujši in dobivajo značaj velike bitke. Gromenje topov se sliši 70 do 80 km daleč. Vsled silnega pokanja topov so v vaseh in mestih na tem ozemlju popokale vse šipe. Posebno ljuti so boji pri Tarnopolu. Ruski častniki pripovedujejo o velikanskih težkočah, s katerimi se mora boriti ruska armada na tem ozemlju. Avstrijske čete so napravile na več mestih žičnate ovire v 24 druga za drugo ležečih vrstah. Je skoraj nemogoče se približati tem oviram, ker so tudi zavarovane z električnimi minami.

Ruske izgube: čez 70 000 mož.

Rusi so vrgli proti naši fronti v Bukovini in v Galiciji veliko novih, svežih čet. Računa se, da imajo Rusi proti nam v Galiciji in Bukovini postavljenih že dosedaj okrog 300.000 mož. Dohajajo pa še vedno nova ojačenja. Do 7. jan. so Rusi izgubili pri svojih naskokih na našo bojno črto že čez 70.000 mož, to je skoro ena četrtina armade, ki stoji proti nam. Kljub velikim žrtvam pa so ruske čete šele tam, kjer so bile ob začetku svoje sedanje ofenzive. Vse naše postojanke so v naših rokah.

Črkezi napadajo.

Ob besarabski meji so Rusi poslali v boj večino same Črkeze, ki se prištevajo med najbolj smeje in divje ruske bojevnikove. V boju na nož so Črkezi nevarni nasprotniki, ker se bijejo z veliko smelostjo. Ranjeni, ki pridejo Črkezom v roke, so izgubljeni, ker jih kratkomalo pomorijo. Tudi ob pravoslavni božičnih praznikih Rusi niso mirovali in so na črto pri Černovicah pošiljali cele polke Črkezov v boj. — Črkezi so večinoma mohamedanske vere.

Rusija se bo borila do zadnjega moža.

Pariški list „Matin“ piše: Član angleške spodbudne zbornice Malcolm, ki se je nahajal na potovanju v Rusiji, je poročal, da se hoče Rusija bojevati do zadnjega moža. Tako misli v Rusiji vsak vojak-prostak, tako misli tudi car sam. Misel na posebej mir navdaja carja istotako s studom, kakor angleškega kralja Jurija. Car je rekel o tem dobesedno: „Rusija sme računati z največjim zaupanjem na mene in na mojo armado.“

Rusi imajo zopet obilo streliva.

Ruska artilerija zelo troši strelivo. Ujeti ruski častniki izpovedujejo, da so zadnje mesce dohajali z Japonskega dan za dnevom dolgi vlaki polni streliva. V Kijevu je baje toliko streliva nakopičenega, da se Rusom ni bati, da bi jim ga zmanjkalo. Japonci zalagajo rusko infanterijo tudi s puškami.

Tretje naknadno prebiranje v Rusiji.

Ruska vlada je odredila tretje naknadno prebiranje po vsej Rusiji. Pričetek naknadnih prebiranj je določen na 20. jan.

Slovenski pionir opisuje boje pri Černovicah.

Pionir Anton Verbaj iz Krčevine pri Mariboru piše dne 2. jan. svojemu prijatelju:

V Bukovini ob besarabski meji (na izhodni strani Černovic) se vršijo že dober teden hudi in zelo krvavi boji. Rusi so nas napadli z veliko premočjo. Imajo baje toliko topov, da je v razdalji dveh metrov postavljen po eden top. Od mesta Bojan, ki leži ob rumunski meji, in do mesteca Zalesčyki na severni strani Dnjestra ima Rus postavljenih, kakor pravijo ruski ujetniki, nad 600 topov, med njimi mnogo japonskih, ki so zelo težkega kova. Iz teh topov bruha sovražna artilerija že od Božiča pa do danes skoraj neprestano noč in dan tako gosti ogenj, da si ga še nihče, ki sam ni osebno na fronti, ne more predstavljati. Rusi namreč dobro vedo, da so naše postojanke na bukovinsko-gališkem delu bojišča izredno močno utrjene in jih morajo s topovi prej uničiti, predno jih je mogoče uspešno naskočiti. Pionirji smo mnoge mesecev delali vsakojak naravne in umetne zapreke, žične ograje, befonirali strelske järke in okope, polagali mine itd.

Najhujši sovražni naval, kar sem jih jaz doživel na tem bojišču, je bil dne 27. dec. 1915. Mi stojimo izhodno od Černovic. In ruski car je baje izdal strogo povelje na celo rusko armado, da morajo biti Černovice do 7. jan. zavzete, naj stane, kar le hoče. To so Vam bili boji! Najprvo ste se poskusili naša in sovražna artilerija. Ogenj je bil tako gost, da na celi fronti menda ni bilo prostora, kamor ne bi bila

udarila kaka krogla. Mi smo bili dobro zavarovani. Le poedine straže so stale in sicer tudi dobro skrite in zavarovane na prostem, vse drugo vojaštvo pa je bilo v globokih kritjih. Topovski boj je trajal od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Tedaj je ruski ogenj že nekoliko ponehal. Vedeli smo, da bo sedaj začela naskakovati ruska infanterija, katero bodo častniki in kozaki v ozadju gnali z biči v boj. In res je bilo tako. Od 7. ure naprej se je začel naskok infanterije. Naš poveljnik je dal povelje, naj bodo vsi topovi, vse strojne puške, kakor tudi puška vsakega infanterista in drugih vojakov pripravljene na eno skupno veliko salvo proti naskakujočemu sovražniku. Bilo je točno ob 7. uri dne 27. dec. 1915. Dalo se nam je povelje: „Ogenj!“ In iz stotero topov in strojnih pušk ter več tisoč infanterijskih pušk je zadonel en ogromen strel. Rusi so bili že došli do naših žičnih ograj in sicer v šestih rojnih vrstah. Naše salve, ki so sledila druga drugi, so pred ograjami pokosile mnogo stotin Rusov. Prve vrste so bile popolnoma uničene. A naskok je sledil naskoku, dokler Rusu na tem delu bojišča ni zmanjkalo ljudi. Boj je trajal do 4. ure zjutraj. Čez 1000 mrtičev in še več ranjenih Rusov je ležalo pred našimi ograjami. Še danes, 2. jan. mrtvecev nihče ni pokopal. In boji, kakoršni so bili dne 27. dec., se ponavljajo sedaj dan za dnevom. Naši poveljniki upajo, da Rus nikdar ne bo prodrli naše fronte. Bog daj, da bi bilo res! Pravijo, da so tudi severno od nas, ob reki Strypi v Galiciji enako hudi boji. Vreme ni posebno mrzlo, je mnogo boljše, kot lansko leto, ko smo v Karpatih zmrzovali. Mnogo pozdravov! A. V.

Kako se nam godi ob Dnjestru

Ivan Dolinšek, ki se nahaja pri pionirjih neke v Bukovini ob Dnjestru, v dveh pismih na svoje domače v St. Ilju pri Velenju zelo zanimivo opisuje težave pionirjev in drugih naših vojakov. Ivan Dolinšek je lani dovršil z odliko mariborsko vinorejsko šolo in kot 18letni črnovojnik se bojuje s korajžo in veliko težavo proti sovražniku.

Dne 26. decembra 1915.

Od 22. nov. do 6. dec. smo bili v okraju Podhajce (v Galiciji), kjer se je naša črta pomaknila naprej na bolj ugodne postojanke, odkoder smo prepodili Ruse. Postojanke smo znova zgradili. V na pol požganih vaseh ni bilo nobenih prebivalcev, in vse razmetano. Kurili smo z dragocenim pohištvo. Našlo se je vsega: krompirja, žita itd. A kupiti se ni dalo ničesar. Od 6. dec. naprej smo pa že zopet v drugih obljudenih krajih, kjer se vse dobi. Preskrbljeni smo dobro z vsem. Hrano imamo izvrstno, samo to je: danes se najes tako, da ne moreš več naprej, dobiš kruha, suhorja in vsega drugega; potem pa zopet par dni prav nič, da si gladen kot pes. Od tega pride, da ješ, ko prideš do jedi, kot volk. Tudi vreme je tukaj hudo. Če te zmoči, se ne moreš prav nikjer posušiti. Mraz in vse, moj brate, to je včasih grožno. Če si moker, zmrzne vse na Tebi. To je pa joi! A kaj še vse drugo pride tu na vrsto. Hudi pohodi te izdelajo, da si čisto za nič, obložen kot tovarna živina moraš marširati. In te preklicane uši, to Te je in peče kot šment. Vse črno jih je, vsake barve jo vidiš. To je grozna muka. Koliko perila sem že zavrgel zavoljo uši. Ja, Blažek, tukaj se vidi, kje je Bogec doma. Marsikaj bi še lahko napisal, a mogoče se pomemimo pozneje ko pridem domov.

Dne 27. decembra 1915.

Zima se je tukaj ob Dnjestru začela že sredi mesca novembra. Bila je nekaj časa strašna; tudi sedaj še imamo precejšen mraz, čeravno sem se ga že navadil. Obupal sem skoro. Naše postojanke so bile vse zasnežene. Ko smo prišli prvi dan do naših postojank kot pomoč infanterije, nismo mogli varno priti do njih, ker so bili vsi dovodni, kakor strelski jarki zasneženi. Rusi so bili mnogo na boljšem, ker je veter vlekla na drugo stran. Morali smo posamezno po vrhu zemlje naprej. Tupatam so pokali topovi in puške, a ne tako gosto, kakor navadno. Gazili pa smo po snegu do pasu. Paziti se tudi mora, če se gre čez klovodni jarček, da ne padeš v njega, ker si brez-pogojno izgubljen, kajti globok je 2½ m, torej se tu v njem lahko zadušiš, če radeš v njega. Več ur smo potrebovali, predno smo prišli do postojank. Bog ve, kolikokrat se je oglasila mrtviška pesem kake ruske strojnice, ko so nas opazili. Mnogokrat smo morali leči v sneg. Če me je tudi prej zelo zeblo, ko pa sem ležal v snegu in so švigale nad nami strojne krogle, postalo mi je takoj gorko. Sneg te namreč ne varuje pred krogli, ker gre 6 mm krogla skozi sneg. In ker so krogle tople, začvrči sneg, ko krogla prileti. Nazadnje smo prišli srečno do cilja, samo s par ranjenci-izgub, do postojanke, katero smo pomagali očistiti. Naše postojanke so skoro vse naše delo. Delali smo jih namreč mi pionirji kot voditelji z infanterijo in delavskimi oddelki. Vsakemu pionirju je bilo dodeljenih do 30 ljudi. Postojanke so naravnost izvrstne. Delali smo po noči, pozneje pa po dnevu, ker je že potem mogoče skrito delati. Žične ovire smo delali seveda samo po noči. Postojanke od Tarnopola pa do Besarabske meje so naše delo. Pri Tarnopolu, Zarvanicu, Wišnowizku, Trybobokoveah, Zalesčykiju in splošno na celi Strypi smo naredili tudi veliko mostov. Velikokrat sem bil pri tem v smrtni nevarnosti. Moj krušnjak mi je razbila ruska granata. Ko nas

je Rus opazil pri delu nekega strelskega jarka, je začel streljati, in mi smo seveda takoj opustili delo, ter šli v varne jarke. Kajti če te vzame ruski zrakov-plov enkrat na piko, je nemogoče več kopati, ker se takoj opazi metanje zemlje in par izstrelkov je, tukaj. Ko je priletel prvi strel, mislil sem še skočiti po krušnjak. Ne bi mi bilo treba več teptati zemlje, ker ravno tam je za trenotek pozneje eksplodirala ruska granata. Meni je nekaj reklo: „Ne hodi!“ Bil je to, angelj varuh. Dne 6. dec. smo odšli zopet v Bukovino, na Dnjestr, kjer smo že sedaj, a od 28. dec. naprej bomo zopet na drugem mestu. Pristrčen pozdrav.

Črnogorsko bojišče.

Decembra se je začela prva ofenziva proti Črnigori, da smo si zasigurali one postojanke, ki so nam bile potrebne, da pripravimo zadnje in odločilno ofenzivo proti Črnigori. Prva ofenziva se je za nas ugodno končala in potem se je prekinila in začele so se vestne priprave. Začetkom januarja se je začela druga in ako Bog da, zadnja ofenziva proti Črnigori. Nastopili smo od vseh strani, od Boke Kotorske, od heregovske meje in iz sandžaka (pokrajine) Novipazar.

Uspehi se kažejo. Lovčen je zavzet. Berane so v naših rokah. Črnogore kmalu ne bo več.

Na goro Lovčen!

Nad našim Kotorom se dviguje v zračne višine 1759 m visoka gora Lovčen, last in najboljša obrambna točka Črnogore. Z Lovčena je odprt svet ne samo v Črnogoro, ampak tudi na Jadransko morje. Na jugoizhodni strani gore Lovčen leži ob vznožju črnogorsko glavno mesto Cetinje. Ker se z Lovčena lahko obvladuje daljno ozemlje ter tudi Boko in mesto Kotor z zalivom vred, je velike važnosti, v čegavi posesti je ta skalnata postojanka. Zgodnji čas so se pričeli hudi boji za goro Lovčen. Avstrijske čete pod poveljstvom generala Kövesa prodirajo korak za korakom iz Hercegovine in ozemlja pri Kotoru na goro Lovčen, kjer imajo Črnogorci svoje glavne obrambne utrdbe. Prodiranje proti Lovčenu je edino mogoče v zimskem času, ko je tam odloji vode in snega. Po leti bi dohod na Lovčen radi strašne vročine in pomanjkanja vode bil naravnost nemogoč. Novejša avstrijska uradna poročila pravijo, da se boji rta jugozahodni meji Črnogore nadaljujejo, kar je znamenje, da ima naše armadno vodstvo resen namen zasesti Lovčen. Težave in naporji po strmih, s snegom in ledom pokritih črnogorskih skalah so sicer skoraj nadčloveški, a vse težave bo posest Lovčena do dna poplačala.

Lovčen zavzet!

Lovčen je padel! Glas o tem padcu bo pretresel vsakega Črnogorca, napolnil s strahom Italijane in na cel svet naredil globok utis. Kdor ima Lovčen, ima tudi Cetinje, glavno mesto Črnogore. Za to bode prihodnja novica, ki bo prišla iz Črnogore, vedela povedati, da so tudi Cetinje naše. In za to je vest, da je Lovčen padel, gotovo globoko pretresla vsakega Črnogorca, kajti sedaj mu je jasno, da je prišel sodni dan, konec Črnogore. Zadnje dni so prihajale vesti, da si želi Črnagora miru, tudi mi govorimo o tem. Sedaj je očitno vse prepozno.

Toda tudi Italijani ne bodo nič kaj veseli novice, da je Lovčen naš. Kdor ima Lovčen, obvladuje tudi Boko Kotorsko in s tem tudi južni del izhodne jadranske obali. Ako bi bili še zvezani z Italijo, bi ne smeli zasesti Lovčen, Italija bi se tega krčevito branila. Sedaj smo prosti in tako je naša verolomnost rodila tudi nekaj dobrega. Lovčen nam je neizmerno močno utrdil naše stališče v Jadranskem morju.

Ne bo trajalo dolgo, ko pride vest, da so naše čete vkorakale tudi v Cetinje. Lovčen obvladuje tudi Cetinje, ki niso niti utrjene. Kralj je moral bežati na morje, odkoder se bo menda pošlal v Italijo k svoji hčeri. Tako bo kralj Nikita kmalu tretji kralj, ki bo brez dežele blodil okoli po svetu.

Mesto Berane zavzeto

Avstrijske čete, ki prodirajo iz sandžaka v Črnogoro, so v pondeljek, dne 10. jan., zavzele mesto Berane ob reki Lim. Črnogorci so se še tik pred mestom krčevito ustavljali. Vsled naglega prodiranja se je našim posrečilo, da so se rešili goreči most čez reko Lim. Zavzeli smo tudi obvladajoče višine na jugozahodni strani mesta. Mesto Berane leži v severoizhodnem delu Črnogore ob meji nekdanjega sandžaka in stare Črnogore.

Naša blokada Črnogore po ruski sodbi.

Petrograjsko časopisje poroča iz Aten, da delovanje avstrijskih podmorskih čolnov na južni Adriji in ob črnogorskem obrežju zelo škoduje Črnigori. Dovoz živil v Sv. Ivan Meduanski so morali zadnje dni skoraj popolnoma ustaviti, ker pristanišče uspešno zapirajo podmorski čolni. Avstrijski podmorski čolni so zadnje dni potopili šest parnikov in jadrnic.

Črnagora naklonjena miru.

Poslaništva in uredništva raznih listov v nepristranskih državah dobivajo iz Črnogore soglasne vesti, da se je tamkaj pojavila močna stranka, katero se upira temu, da bi začela Črnogora ista usoda kot Srbijo. Za to zahteva ta stranka od vlade, da spremeni svoje dosedanje politično zadržanje. Poročila pravijo, da je to gibanje nevarno. Voditelji le-te stranke povdarjajo, da je Srbija uničena in da tudi junaški odpor črnogorske vojske ne bi mogel bistveno spremeniti položaja na bojiščih. Tudi več ministrov je zahtevalo od kralja Nikite, da naj sklene mir z osrednjimi vladami. Črnagora more doseči zelo ugodne pogoje, ako svojevotjno zahteva mir, kakor pa tako, ako jo uničijo. Na Cetinju so se vršile velike rabuke pred kraljevskim konakom. Proti izgrednikom je moralo nastopiti vojaštvo.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču ni bilo od zadnjega našega poročila nič kaj posebnega. Vrše se le večinoma artilerijski boji in sicer na celi fronti od morja do švicarske meje. Edino na krnskem in tolminskem ozemlju so se vršile zadnje dni manjše praske med našimi in italijanskimi prednjimi stražami. Z zasedenjem Lovčena ni prizadeta samo Črnagora, ampak s tem je hudo udarjena tudi Italija. Naši bodo sedaj imeli na Lovčenu izborno stražo nad Adrijo. Z Lovčena bodo lahko naši topničarji na veliko daljavo obstreljevali italijansko brodoge, če se bo osmelilo približati se dalmatinski obali. Čim več udarcev dobijo izdajalski Lahi, tem večje je veselje slehernega domoljubnega Slovenca.

Nekateri švicarski listi poročajo, da se Italijani pripravljajo na novo ofenzivo ob Soči. Ali so také vesti resnične, se da težko reči.

Nova ofenziva Italijanov ob Soči?

Italijanski vojni minister je dovoljenja za vojaško dopušte in oproščenja, ki se jih je pred kratkim izdalo, preklical. Poroča se, da se bo pri novi italijanski ofenzivi ob Soči vsakega moža rabilo.

Z novimi upi v novo leto.

Alojzij Valdhuber, sin našega somišljenika pri Sv. Urbanu nad Mariborom, piše svojim domačim z italijanskega bojišča:

Z božjo pomočjo smo prestali staro leto in stopamo v novo, Z zaupanjem se zanašamo še nadalje v pomoč Najvišjega. Glavno naše upanje pa je, da se v letu 1916 sklene toližateljmi mir. Kako veseli so bili lansko leto mnogi domači, ko je bil v njihovi sredi še ljubi mož, oče, brat ali drugi sorodnik. A planes? Krije ga že tuja zemlja. Na tisoče in tisoče jih je že prelilo svojo kri za dom in za cesarja. Veliko pa jih vzdihuje v ujetništvu, v daljni, tuji deželi. Drugi zopet leže ranjeni in oropani svojega ljubega zdravja v bolnišnicah. Večina pa nas je še na fronti, kjer niti za ped ne odnehamo pred sovražnikom. Kakor vse kaže, vrnemo se posebno mi z italijanskega bojišča še v tem letu ovenčani z vencem zmage v krog svojih ljubih domačih kot osvoboditelji avstrijske in slovenske domovine. Vse težave bodo tedaj pozabljene; odložili bomo morilno orožje in v zeli v roke zopet plug, sekuro itd. Darujete, dragi domači, večkrat sveto obhajilo za bojvnike, da se vsi naši upi uresničijo. Prosimo posebno Marijo, da ko bo prišel mesec maj, pridemo zopet k vam nazaj. — Mnogo pozdravov!

Lahov mrtvih, kakor snopja na njivi.

Ivan Polak nam piše z laškega bojišča: Bilo je dne 29. dec. zjutraj, ko nas je Lah z bajonetnim naskokom napadel. Stal sem na straži. Mesec je od daleč svetil na nas. Naenkrat zaropota debel kamen s planine proti nam. Zbudil sem hitro svoje prijatelje. Rekel sem jim, da se sovražnik bliža proti nam. Videli smo od daleč Italijane, kako so se plazili. Sovražni bajoneti so blesketali. Že so začele žvižgati kroggle mimo naših glav in Lah je zakričal svoj „Avanti! Avanti!“ (t. j. po naše: „Naprej! Naprej!“) Bili so že pred našimi strelskimi jarki. Naši vojaki so bili vsi v okopih in so začeli streljati, da je bilo groza. Streljali smo tri ure brez prenehanja. Lah je že toliko ležalo pred nami, kakor snopja na njivi! Okoli 6. ure zvečer je začela naša artilerija prav pridno streljati. Streljala je tako, da so se vsi hribi tresli.

In Lah je zopet moral pobrati svoja sila in kopita in je bil odbit nazaj. Imel je velike izgube. V tej borbi sem si mislil, da je prišla moja zadnja ura; a ljubi Bog me je zopet obvaroval. — Mnogo pozdravov c. bralcem „Slovenskega Gospodarja“! Ivan Polak, Iv. Kaučič in Franc Vaupotič.

Zahvala za božične darove.

Alojz Gunzek od Sv. Ruperta nad Laškim, sedaj pri nekem dalmatinskem pešpolku, piše svojemu č. g. župniku:

Naznamim Vam, da smo sprejeli na predvečer starega leta mnogo lepih darov, ki nam jih je poslala dekliška Marijina družba kranjske in štajerske dežele nam slovenskim vojakom na bojnem polju. Iz srca se zahvalim v imenu vseh, ki smo sprejeli darove. Žalostno so gledali Dalmatinci in Nemci nas, ki smo sprejeli toliko lepih darov od slovenskih deklet. Bog Vas živi, vsa slovenska dekleta, mi pa hočemo tudi obvarovati pred sovražnikom lepo našo slovensko domovino in hočemo dati svoje življenje za vero, dom, cesarja. Ko smo odpirali zavoj, je bilo v vsakem zapisano ime kakega slovenskega dekleta. Vsi zavijki so bili enako okrašeni s cveticami in trakovi. Bilo je veliko molitvenih knjižic, rožnih venčev, „Bogoljubov“, ogromno število cigaret, jabolka, peciva, šarklov, potice, dopisnice, pip, tobaka in vsakovrstnih reči. Naš g. nadporočnik, doma iz Celja, pravi Slovenec, nam je vse lepo po redu razdelil. In res, bili smo veseli, da se nikdar tako, kar je vojska. Iz srca se zahvaljujem vsem Slovenkam. Bog Vas živi in roka Vsemogočnega naj Vas vodi po poti božje previdnosti skozi viharno življenje tja gor nad zvezdice v sveto nebo. Sedaj še pa končno pozdravimo vse Slovence in Slovenke, da bi ljubi Bog dal, da bi se v novem letu veselo snidli in veselo roke podali svojim domačim: takrat bo veselje, kakoršnega še nismo nikdar imeli.

Desetnik Alojz Gunzek, Ivan Tončič, Iv. Tavčar, Ivan Skorja, Ivan Bizjak.

Nenadno svidenje.

Četovodja Jožef Zelenko, doma od Sv. Andraža v Slov. gor., piše svoemu prijatelju Jožefu Stelcarju v Mariboru dne 29. dec.:

Na božični večer je bilo v moji sobi, s papirjem kriti, nenadno svidenje. Dolga časa sem si želel, da bi izvedel kaj o svojem stričniku Francu Repiču z Lipovca, župnika Sv. Lovrenca v Slov. gor., o katerem se je doma govorilo, da mu je granata odtrgala nogo. Naenkrat izvem, da je dotični pešpolk v rezervi blizu nas. Počam se poizvedovati, kje da je dotični pešpolk, oziroma stotinja. Nikjer nisem mogel nič izvedeti, a na božični večer dobim naenkrat obisk od nje. To je bilo veselje, da sva se tukaj na bojnem polju oba prav zdrava sešla. Na god sv. Stefana pa pripelje seboj še tudi mojega soseda Antona Mernik, o katerem se je doma govorilo, da je mrtev. Bodi torej dotičnim družinam v tolažbo, da smo dosedaj vsi zdravi in se hvala Bogu veselimo skupaj prav po vojaško. Vsem domačim ter bralcem „Slovenskega Gospodarja“ mnogo pozdravov! — Josip Zelenko, četovodja; Franc Repič in Anton Mernik, pešca.

Bolgarsko bojišče.

Francozi in Angleži so zasedli tudi grški otok Mitilene, aretirali našega, nemškega, in turškega tamošnjega konzula ter jih odpeljali na Francosko, koder se nahajajo še tudi naši v Solunu ugrabljeni konzuli.

Bolgarske čete so se zakopale ob grški meji — francoske in angleške so se utrdile okoli Soluna. Letalci se med seboj obiskujejo. Bolgarski letalci mečejo bombe na taborišča pri Solunu, francosko-angleški pa na bolgarska taborišča pri Strumici. Mi drugi ljudje pa ugibamo, ali bo kmalu prišlo do spopada, ali ne. Gotovega ne vemo nič.

Albansko bojišče.

Bijli Bolgar v v Albaniji.

Iz Drača se poroča v Pariz, da so Bolgari, ki so pred kratkim zasedli Elbasan, dobili ojačenj ter so začeli znova prodirati proti Adriji. Bolgarske čete so že nekaj dni v bojnem stiku z ostanki srbskih ubeglih čet.

Italijani v Albaniji.

Grški listi poročajo s Krfa, da se vršijo v Albaniji skoro vsak dan boji med Albanci in srbskimi ter italijanskimi četami in da imajo slednje velike izgube vsled neugodnih razmer. Italijani skušajo prodirati iz Vblone, ali ves napor je brezuspešen. Albanci so dobro oboroženi in prizadevajo Srbom težke izgube. Italijanske prevozne ladje, ki so pripeljale v Albanijo čete in vojni material, se vračajo v Italijo

polne bolnikov. Začasnih osem dni je bilo vkrcanih 1500 ranjencev.

Svicaarski listi pišejo, da sta Valona in Drač resno ogrožena.

„Tribuna“ pravi, da je prihodnji vojni cilj Avstrije in Bolgarije očitno Albanija, kar dokazuje dovoz ogromne množine gorskih topov. Na vsak način moramo biti pripravljeni na presenečenja.

Avstrijski vojaški upravitelj v Srbiji.

Za srbsko ozemlje, osvojeno po naših četah, je imenovan podmaršal grof Salis-Sevis za vojaškega upravitelja. Izdal je oklice na srbsko ljudstvo, da ga z zaupanjem podpira v njegovem delovanju za mir, red in varnost v deželi. Politiko naj pusti ob strani. Upravljati bo stvarno in pravično ter skrbel, da nastanejo zopet redne razmere med ljudstvom, ki je bilo zapeljano od prejšnjih voditeljev.

O koncu vojske.

Angleški socialdemokratski poslanec Snowden je v angleški poslanski zbornici izjavil: Od početka vojne še ni bilo toliko upanja na mir, kakor sedaj. V uplivnih političnih krogih je čutili novo obliko javnega mnenja. Ljudje, ki so se dosedaj obotavljali si storiti mnenje, so sedaj izrazili očitno dvom, ali angleška vlada sploh more vojno vojaško končati. Aizcemski diplomatični krogi so prepričani o skorajšnjem koncu vojne. Računajo namreč s tem, da boče padla vojaška odločitev spomladi. Na zapadu in na izhodu bo ofenziva Francozov, Angležev in Rusov temeljito izpremenila celotni vojaški položaj. Kalbršenkoli bo konec te ofenzive, njen uspeh ali neuspeh bo pospešil nastop miru. Podučeni krogi v Haagu pa smatrajo že sedaj dve stvari za izključeni, da bi se namreč vojna končala vsled izstradanja ali onemoglosti vojaških in finančnih sil Avstrije in Nemčije, ali pa da bi bile premagane. Merodajni krogi v Londonu, Parizu in Petrogradu računajo v najugodnejšem slučaju na to, da se bodo morale nemške in avstro-ogrške čete umakniti na lastno ozemlje. Vse upanje, da bodo četverstranske čete zasedle avstrijsko ali nemške dežele in da bodo korakale proti Berlinu ali Dunaju, so ententne države že opustile. Kar je čitati o tem se v časopisih, je nedopustno besedičenje.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

Vse vojskujoče se države so morale vsled velike vojske razširiti vojaško dolžnost. Anglija pa, ki je imela dosedaj samo dobro plačane prostovoljce, jo je morala upeljati. Na sv. Treh Kraljev dan jo je pri prvem čitanju sprejela angleška zbornica s štiri-petinsko večino. Štirje ministri, ki ž njo niso bili zadovoljni, so odstopili. Irska je od vojaške dolžnosti izvzeta. Isti, katerim versko prepričanje ne dovoljuje prelivanja krvi, se ne bodo uporabljali za fronto. A tudi zakonski možje so od vojaške dolžnosti izvzeti.

Delavci niso zadovoljni z vojaško dolžnostjo. Mnogi mislijo, da bodo začeli z nemiri in štrajki delati proti vojaški dolžnosti. Toda počakajmo, ali se bo to res zgodilo. Mi namreč tega prav ne verjame, kajti kjer si štiri petine poslancev upa glasovati za tako vladno predlogo, morajo imeti vendar zavest, da stoji večina ljudstva za njimi.

Splošna vojaška dolžnost bo imela posledico, da bodo angleške armade dobivale redno potrebne rezerve. Nove armade pa Angleži ne bodo mogli sestaviti, ker jim manjka za to višjih oficerjev. Vojska se torej vsled tega ne bo odločila, pač pa zavlekla.

Glasovanje o drugem in tretjem čitanju postave o vojaški dolžnosti se še ni izvršilo. Mislijo, da bo večina manjša, a večina bo.

Potopitev parnika „Persia“.

Zaradi potopitve angleškega parnika „Persia“, na katerem sta se potopila tudi eden ali dva Amerikanca, je postalo vse tiho. Dokazano je namreč, da je parnik bil oborožen s topom. Tudi ni gotovo, ali ga je res potopil podmorski čoln, ali pa je zadel na plavajočo mino. S parnikom vred se je potopilo 355 oseb, rešilo 160 oseb.

Angleška bojna ladja „Edvard VII.“ potopljena.

Angleška bojna ladja „Edvard VII.“ je dne 9. jan. zadela na mino. Morali so jo popustiti, ker je bilo morje nemirno. Kmalu se je potopila. Posadka je še pravočasno zapustila ladjo. Ranjena sta le 2 moža, drugih izgub ni.

Slovenske žrtve za domovino.

— **Jožef Bezjak.** Od S. v. Marka pri Ptujju se nam poroča: Tudi v naši fari zahteva svetovna vojska mnogo žrtev. Pred 14 dnevi je sprejela tukajšnja Kmetova hiša od stotniškega poveljnika iz Srbije žalostno vest, da je padel dne 12. oktobra 1915 njen sin Jožef Bezjak, p. d. Kmetov Joža, bivši posestnik v Pobrežju, fara St. Vid. Smrtonosna krogla ga je zadela v sree ter takoj umorila. Zgodilo se je to kakih 48 km od Belgrada proti jugu. Pokojnik je bil že od začetka te vojne vedno na bojišču. Najprej na Srbskem, odkoder se je vrnil popolnoma čvrst in zdrav. Ko je izbruhnila vojska z Lahi, hitel je s svojo stotnijo na soško bojišče, kjer so ga sovražne granate s skalovjem popolnoma zasipale, da so ga komaj živega rešili. V pričetku druge ofenzive v Srbiji je moral zopet na srbsko bojišče, kjer je našel svoj kotiček miru, svoj grob med svojimi tovariši na bojnem polju. Pokojnik je bil miroljuben človek in skrben gospodar ter zapušča žalujočo vdovo in otroka. Bodi mu lahka tuja zemlja!

— **Franc Bračič.** Od S. v. Urbana pri Ptujju se nam piše: Zelo nas je pretreslo žalostno poročilo, došlo z južnega bojišča, da je padel dne 15. decembra 24letni vrli mladenič Franc Bračič, posestniški sin v Janeševcih. Rajni je bil od začetka vojske na bojišču. In sicer najpoprej v Galiciji, v poletju je pa odrinil na italijansko fronto. In tukaj ga je zadela izdajalska granata. Hud udarec je to za staršise, posebno zato, ker je bil padli edini sin. Kamorkoli je prišel, povsod so ga imeli radi. Dragi Franček, spavaj sladko v južni zemlji!

— **Karl Celcer.** Iz St. Ilja v Slov. gor. se poroča, da je v boju za domovino padel posestniški sin Karl Celcer iz Selnice ob Muri. Padli je bil pred kratkim odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno. Naj mu bo goriška zemlja lahka!

— **Janez Fidler in Jakob Jagodič.** S Sladke gore se nam piše: Tudi iz naše župnije se žalibog mnogo fantov in mož ne bo več vrnilo z bojišč v svoj ljubi domači kraj. Tako smo tudi dobili poročilo, da vrlega, najl vse delavnega mladeniča Janeza Fidlerja ni več med živimi. Padel je častne smrti za domovino že dne 25. sept. 1914 v Lvovu. Zelo Te pogrešamo, dragi Janez, najbolj pa tvoji starši, ki so staveli edine upe v Tebe. Vse Te je rado imelo in spoštovalo, za to Ti pa tudi ohranimo trajen spomin. Dragi Janez, počivaj mirno in sladko v daljni galicijski zemlji! Enkrat pa na svidenje nad zvezdami! In starišem iskreno sožalje ob izgubi edinega sina, ki bi jima bil podpora in pomoč na stare dni. — Padel je tudi za domovino skrben gospodar Jakob Jagodič, ki zapušča nepreskrbljene otroke in ženo. Slava junakoma!

— **Josip Gubina.** Od S. v. Petra pod Sv. gorami se poroča: Ekonom Josip Gubina, ki je služil pri topničarjih v nemškem armadnem zboru, je padel na srbskem bojišču dne 3. nov. Bil je jako priljubljen daleč na okoli. Bodi mu tuja zemljica lahka!

— **Franc Močnik.** Iz Kapel pri Radgoni se nam piše: Že zopet je eden junak iz naše kapelske župnije dal svoje mlado življenje za cesarja in domovino, namreč Franc Močnik iz Velikega Janišberga. Na srbskem bojišču je bil ranjen od šrapnela v nogo, a je vendar precej hitro ozdravel in koncem lanskega leta se je že zopet odal na karpatsko bojišče in tamkaj se je po hudih naporih v velikem snegu in grozni zimni močno prehladil in k temu je prišla še neka huda bolezen. Zdravil se je po raznih bolnišnicah skoraj celo leto, predno je popolnoma okrev. Mesca septembra je prišel v Celje in tamkaj je našel svojega mlajšega brata Ivana, ki se je tudi tamkaj zdravil. Mesca oktobra je bil Franc že spet prideljen maršstotniji in tedaj je rekel njegov mlajši brat Ivan: „Tudi jaz hočem sedaj, da greva skupno!“ in sta tudi odšla na italijansko bojišče. Bojevala sta se kakih sedem tednov proti zakletemu Italijanu, a kakor strela iz jasnega neba pride poročilo od Ivana, da je njegovega brata Franceta dne 18. dec. sovražna granata smrtno zadela in da ga krije že hladna zemlja pri Sv. Martinu blizu Gorice. Za njim žaluje zdaj zapuščena mati, sorodniki in znanci. Svetila junaku večna luč!

— **Mihael Radolič.** Od S. v. Janžana na Drav. polju se poroča: Dne 30. dec. je došlo žalostno poročilo, da je nemila smrt pobrala mladeniča Mihaela Radoliča. Služil je pri pešpolku št. 47. Pri odhodu se je težko poslovil od ljubega doma in dragih domačih. Bil je v najlepši mladosti, star šele 23 let. Lepo je bilo njegovo življenje, zato je bila gotovo tudi srečna njegova smrt. Boril se je v Galiciji skozi šest mesecev. In nazadnje je moral dati rvež svoje življenje za drago domovino in za našega presvitlega cesarja. Dragi domači, naj Vas folaži zavest, da se enkrat snidite z njim tam nad zvezdami, kjer ni več vojske in trpljenja. Bodi junaku lahka zemlja tuja!

— **Jakob Rantaša.** Lovec Franc Zamuda nam piše z italijanskega bojišča: Danes, dne 4. jan., je izdihnil svojo blago dušo Jakob Rantaša, doma v Rihtharovec pri Kapeli. Bil je zadet od sovražne granate. Vsi smo ljubili rajnega zaradi njegovega milega značaja. Rajnemu Jakobu sem bil jaz še najbolj pri srcu. Zaradi tega žalujem po najboljšem tovarišu. Svetila mu večna luč!

— **Jožef Sedmak.** V neki ogrski bolnišnici je 5. nov. umrl 21letni vojak Jožef Sedmak, p. d. Bukov-

ski, doma iz Ljubnega v Savinjski dolini. Umrli je bil vpoklican v vojske dne 15. marca 1915. Slovo od ljubljene sestrice je bilo zelo težko. Rekel ji je: „Ne žaluj! Saj se še vidiva, če ne tukaj, pa gotovo enkrat gori nad zvezdami!“ Mesca avgusta je šel na soško fronto, odkoder je bil pozneje poklican v Srbijo. Tam je bil v boju za Belgrad dne 8. oktobra težko ranjen. Pokopan je bil dne 7. nov. na Ogrskem. Pred odhodom na bojišče se je v obširnem pismu ljubeznjivo poslovil od svojih dragih. Zaklical je: „Z Bogom, Ti moja rojstna hišica, kjer je tekla moja zibelka!“ — Bodi junaku tuja zemlja lahka!

Razne novice.

* **Duhovniška vest.** Č. g. Ivan Krušič, kaplan v Solčavi, je imenovan za vojnega kurata v rez.

* **Osebnostna vest.** Profesor na mariborski c. kr. gimnaziji dr. Ivan Arnež, pridelen v službovanje c. kr. naučnemu ministrstvu, je bil s 1. januarjem pomaknjen v VIII. činovni razred.

* **Vesti od ogrskih Slovencev.** V Čremovcih so pri Ferenci Markoju udri uzmoviči v kuričnjak ter odnesli mnogo koruze. — V Doljni Lendavi je kupila na trgi gospa gosko za 16 K. Ko jo je doma razpravila, je našla v goskinem želodcu 20kronski zlat. — V Soboti so na lovu grofa Saparija Ladislava ustrelili 235 zajcev in 12 jerebice.

* **Zadnja beseda poslanca Povšeta.** O zadnjih trenutkih blagopokojnega poslanca Franca Povše se piše: Ko se je dne 4. jan. nekaj minut po 6. uri zvečer vesel poslovil od gospodov pri Ljudski posojilnici, se je napotil po Miklošičevi cesti proti domu. Okoli 7. uro zvečer gresta mimo Bahovčeve hiše gg. uradnik južne železnice Viktor Adamič in magistratni uradnik Ivan Završan. Povšeta vidita slovečega ob stopnicah na vogalu. S slabotnim glasom ju Povše pokliče: „Gospoda, meni je slabo!“ Gospoda priskočita in primeta g. poslanca, ki pa je pričel hropeti, eden gospodov je hitel po zdravnika in izvoščeka. Med tem je prišel dr. Marolt, katerega je g. poslanec še spoznal. Rekel mu je s slabotnim glasom „Doktor!“ nato pa vedno bolj lezel skujaj in se sedel na stopnicah. „Jezus!“ bila je zadnja beseda. nato pa je zatislil oči in plemenite sree, ki je hotelo vedno le dobro, je prenehalo biti. Gg. Završan in Adamič sta z veliko ljubeznjivostjo poskrbela, da so pokojnika z nekim vojaškim avtomobilom, ki je ravno privozil mimo, peljali na dom, kamor je prihital še g. dr. Gregorič, ki pa ni mogel drugega, nego konstatirati smrt.

* **Pretrsljiva izpreobrnitev.** Angleški katoliški listi so objavljali te dni zanimiv slučaj, ki kaže, kako milost božja deluje tudi na krvoverca. Blizu fronte na severnem Francoskem so pripeljali v bolnišnico katolskega Angleža, ki je za teval, da se mora ta koj spovedati. Ondotni župnik ni razume angleščine. Naročil je ranjencu po tolmaču, na ožaluje grehe, ker mu v tem slučaju potem sme dati sv. obvezo. Anglež je pa vstrajal in se hotel na vsak način obtožiti svojih grehov. Povedal jih je po angleško, navzočega častnika je pa prosil, naj pove to spoved duhovniku po francosko. Protesantski častnik je bil vsled ponižnosti in odkritosti umirajočega tako ganen, da je izrekel željo, da hoče tudi postati katolican. Duhovnik: »Jaz vas ne morem tako hitro sprejeti v katolško Cerkev.« — »Ali bi pa to storili, če bi bil jaz v smrtni nevarnosti?« vpraša anglikanski častnik. — »Seveda,« pravi župnik. — »No to ej; jaz moram še danes nazaj v strelski jarek.« Župnik mu ca hitro kratko navodilo s pripomnjo, da ga bo po neje, ko se vrne, temeljiteje poučil. Na o se je častnik slovesno odpovedal dotedanji svoji krivi veri ter til pogojno kršten. Ves srečen se je nato podal v strelski jarek. Še isti dan mu je granata konala življenje.

* **Vojskovodja Boročič** — častni občan obmejnih slovenskih občin. Občini Ceršak v župniji Št. Ilj v Slov. gor. in Sv. Križ nad Mariborom ste imenovali slovečega poveljnika naše armade ob Soči, generala Svetozarja Boročiča pl. Bolna svojim častnim občanom.

* **Odlikovanje vojnih invalidov.** Uradno se poroča: Armadno višje poveljstvo je odredilo, da je treba vse vojne invalide, ki niso dobili doslej nobenega odlikovanja, zaslišati protokolarčno. Na podlagi protokolarčnih izpovedb se bodo vršila poizvedovanja, da dobe oni invalidi, ki so izvršili svojo dolžnost v polni meri, naknadno odlikovanje. Se ne odlikovani vojni invalidi se morajo torej glede protokolarčnega zaslišanja zglasiti pri svojih pristojnih evidenčnih oblastih.

* **Umetne oči za invalide.** Poveljstvo celovških vojaških bolnišnic razglasa: Vsi na Koroškem se nahajajoči vojniki-invalidi, ki so izgubili v tej vojski eno oko in imajo torej pravico, da dobe umetno oko, se pozivljejo, da se takoj pismeno prijavijo pri c. in kr. oddelku za oči (rezervna bolnišnica št. 1 v Celovcu, poslopje stare hirnalnice). Vojaki-invalidi pa, ki se nahajajo sedaj v kakem zdravilišču, naj se takoj prigrasijo potom svojega poveljstva.

* **Srebrno svetinjo II. razreda** je dobil vojak 87. pešpolka Mihael Kink.

* **Cetovodja Roman Bende**, ki je bil že štirikrat odlikovan, je bil dne 29. decembra 1915 na laškem bojišču ranjen od italijanske granate v desno, bočno stran, Rana ni huda. Sedaj leži ranjenec v vojaški bolnišnici v Feldbachu.

* **Neomajana hrabrost in trde kosti.** Slovenski pionirji nam pišejo: Pionirji polentaru zagrenimo marsikatero uro in mu poderemo upanje ter načrte, da bi kedaj prodril v našo slovensko domovino. Žične ograje, mine in umetno skopani okopi, ki jih napravimo kar čez noč, prizadenejo Lahu obilo nesreče: Lah ne more nikjer naprej, ker imajo slovenski fantje in možje neomajano hrabrost in trde kosti. — Mnogo pozdravov od slovenskih pionirjev! Anton Cvelbar iz Brežic, Franc Pondrk iz Ptuja, Franc Pištravec iz Ptuja, Vid Slatner iz Brežic, Jožef Černy iz Prage, Karl Kajbič iz Celja, Matija Gajšek iz Celja, Vlado Konec iz Oplotnice.

* **Zahvala hvaležnih vojakov.** Za obilna božična darila, ki smo jih prejeli iz domovine, se iskreno zahvalujemo: Vinko Černelč, poddesetnik lovskega bataljona št. 20, doma iz Št. Petra pod Sv. gorami; četovodja Ivan Kukovič; desetnik Franc Pouh; pešca Ivan Grlic in Franc Pišter ter mnogo drugih. — Enako se zahvaljujejo slovenski fantje in možje od 47. pešpolka: J. Fekonja od Sv. Antona v Slov. gor., Anton Tomažič od Sv. Benedikta v Slov. gor., Ivan Šer in Pavol Konrad od Marije Snežne, Jakob Rihtar in Henrik Trunkl od Sv. Lovrenca nad Mariborom.

* **Pogrešajo se:** Franc Murkovič, 4. maršstotnja, 14. maršbataljon, pešpolk št. 87. Odrinil je na bojišče mesca septembra 1915 in od tistega časa se ni več oglašil. Odgovor bratu Janezu Murkoviču, Drakovci, pošta Mala Nedelja. — Josip Venčič, 5. stotnja, pešpolk št. 87, ki je odšel mesca avgusta 1914 na severno bojišče in se ni od tedaj več oglašil. Odgovor očetu Ignaciju Vengušt, Slivnica pri Celju. — Silvester Podkrižnik od pešp. št. 87, I. maršstotnja, v Celju. Pisal je nazadnje iz Ogrskega iz bolnišnice v Košicah mesca prosinca lanskega leta. Odgovor očetu Jakobu Podkrižnik, Zavodnje, pošta Šoštanj.

* **Podpore za otroke v vojske poklicanih.** Domobrantsko ministrstvo je določilo, da se mora izplačati podpora tudi za otroka, ki je bil rojen tistega dne ali tudi pozneje, ko je bil oče otroka poklican v vojske, toda samoumevno šele začenši z dnevom rojstva otroka. Nadalje je domobrantsko ministrstvo določilo, da gre otrokom v starosti do 8. leta polovična, otrokom od 8. leta naprej pa ne polovična, ampak neprikrajšana in popolna podpora.

* **Prošnje za oprostitev od črnovojniške službe.** Domobrantsko ministrstvo razglasa glede vlaganja prošnje za oprostitev od črnovojniške službe sledeče: Prošnje za oprostitev od črnovojniške službe se morajo vlagati načeloma pri okrajnih političnih oblastih in sicer če se gre za oprostitev iz javnih interesov. Na prošnje za oprostitev iz zasebnih ozirov se bo oziralo samo v izvanrednih, nedvomljivih in uradno določenih slučajih. Tvrde, ki so dobaviteljce za armado, morajo vlagati prošnje za oprostitev svojih uslužbencev od črnovojniške službe na vojno ministrstvo. Na ovadbe glede sleparstev pri oprečenju od črnovojniške službe se bo v bodoče oziralo le tedaj, če bodo dotične ovadbe redno podpisane. Na ovadbe brez podpisa se ne bo oziralo.

* **Najvišje cene za špeh in svinjsko mast.** Štajersko namestništvo je določilo najvišje cene za razne vrste špeha in svinjske masti pri prodaji na debelo in na drobno in sicer za špeh za svinjsko mast, ki se prideluje izven Štajerske. Do 20. januarja 1916 veljavne najvišje cene za špeh pri prodaji na debelo so določene sledeče: Za namizni špeh 650 K za 100 kg, za špeh na hrbtni 703 K, za povojeni surovi špeh (ogrski špeh) 690 K, za povojeni namizni špeh 702 K, za povojeni hrbtni špeh 759 K, za nepovojeni špeh v kosih 671 K, za povojeni ali papricirani špeh v kosih (takozvani paprikašpeh) 724 K, za zvarjeni špeh 724 K in za špeh za zajutrek, sedmograški, hamburški, tirolski in mesni špeh pa 724 K za met. stot. Za posoljeni surovi, namizni in hrbtni špeh veljajo iste najvišje cene, kakor za neposoljeni špeh. Za špeh in svinjsko mast pri prodaji na drobno so pa določene sledeče, istotako do 20. jan. 1916 veljavne najvišje cene: Za sptušeno svinjsko mast 1 kg K 8.02, za nespuščeno surovo svinjsko mast K 7.70, za surovi špeh K 7.04, za namizni špeh (takozvani dunajski špeh) K 7.16, za hrbtni špeh K 7.74, za povojeni nekuhani špeh K 7.58, za povojeni namizni špeh K 7.74, za povojeni hrbtni špeh K 8.25, za nepovojeni špeh v kosih (špeh za kruh) K 7.40, za povojeni ali papricirani špeh v kosih (paprikašpeh) K 8.02, za zvarjeni špeh K 7.98, za takozvani špeh za zajutrek, za tirolski, hamburški, sedmograški špeh K 8.86. Prestopke zoper to odredbo kaznuje politična oblast z denarno globo do 5000 K, ali pa z zaporom do šest mesecev.

* **Znižanje cen moki.** Na Dunaju se je dne 7. t. m. vršilo v ministrskem predsedstvu posvetovanje ministrov in raznih strokovnjakov glede določitve cen moki. Sklenilo se je sledeče: Iz pšenice se mora odsele izmleti 3% zdroba, 22% moke za kuho št. 2, 57% krušne moke in 15% otrobov; 3% pa se računa za razprašenje. V zvezi s temi predpisi za izmletev

so se cene za posamezne mlinске izdelke sledeče določile: krušna moka 42 K, moka za kuho št. 2 58 K, zdrob 80 K. Za finejše moke in sicer za moko za kuho št. 1 90 K, za moko za peko 110 K. Na podlagi teh cen vojnog-zitno-prometnega zavoda morajo politične oblasti s posebnimi odredbami določiti cene tudi za podrobno prodajo, katere morajo stopiti v veljavo že dne 11. januarja 1916. S temi nanovo določenimi cenami so se deloma znižale cene moki, ki so se določile dne 1. jan. in so zazvale po celi Avstriji radi izredne višine splošno začudenje.

* **Najvišje cene za ajdovo moko in phani ječmen (ješprenj).** Štajersko namestništvo je določilo sledeče najvišje cene za ajdovo moko in za phani ječmen (ješprenj): Za ajdovo moko št. 1 kg 85 vin., št. 2 62 vin.; za phani ječmen št. 8 1 kg 70 v, št. 9 67 v in št. 10 65 v. V občinah, ki so oddaljene od železniške postaje 3 do 10 km, se zvišajo te cene za 1 vin. pri kilogramu; za občine, ki so oddaljene od železniške postaje več kakor 10 km, se pa zvišajo te cene za 3 vin. pri 1 kg.

* **Najvišje cene za črešnjev in kostanjev les.** Vojaška uprava je določila za les, ki se ga rabi za izdelovanje puškinih kopit, koš za črešnjev in kostanjev les, najvišje cene in sicer za orehov les 5 do 6 K in za črešnjev les 2.5 do 3 K za 100 kg.

* **Višje cene za seno.** Kakor izvemo, se bodo najvišje cene za seno močno zvišale. Temeljna cena za nestisnjeno seno bo 13 K. Tudi cena za slamo se zviša.

* **Sladkor** se bo v podrobni prodaji s 1. februarjem podražil za 1 vinar pri 1 kilogramu.

* **Preskrbite se s sočivnim semenjem.** Letos bomo najbrž navezani samo na domače sočivno seme, ker je tuj trg za izvoz v Avstrijo zaprt. Trgovine s semeni že sedaj tožijo, da ni dobiti potrebnega semenja. Kdor torej noče, da bi bil spomladi brez semenja, naj si ga takoj sedaj oskrbi.

* **Oddaja pingavskih krav, koroških ovnov in merjascev.** Osrednji odbor štajerske c. kr. Kmetijske družbe bo oddal letos 150 pingavskih krav, ki so se nakupile na Tirolskem. Krave se oddajo za ceno 2.20 K do 2.30 K za 1 kg žive teže. Oddaja plemenskih merjascev se vrši kakor prejšnja leta. Za merjaška se mora plačati 30 K. (Ovne koroške pasme bo Kmetijska družba oddajala za znesek 20 K za vsak kromad. Natančni pogoji za nakup krav, merjascev in ovnov se dobijo pri okrajnih odborih ali pri načelnstvih kmetijskih podružnic. Prošnje se morajo takoj vložiti.

* **Oddaja trt iz državnega hibridnega nasada v Dvoru nad Šmarjem pri Jelšah.** Spomladi leta 1916 se bodo oddajali iz državnega nasada v Dvoru trtni hibridi, ki se tam gojijo, v poskusne namene in sicer brezplačno. Posameznikom se more podeliti, dokler bo trsje na razpolago, do 300 klučic, oziroma do 200 korenjakov poedinih vrst. Podeljeni hibridi se morajo posaditi v novo rigolano zemljo, vsaka sorta za-se (ne pomešano med seboj, ali pa z drugimi trfami). Prošnje je poslati c. kr. vinarskemu inšpektoratu v Gradcu, Burggasse 5.

* **Poselske knjige s sliko.** Budimpeštanska policija je odredila, da se mora nahajati v vsaki poselski knjigi slika ali fotografija dotične osebe, čegava je poselska knjiga, da se na ta način zabranijo razna sleparstva, ki so se dosedaj dogajala. Tatiške služkinje so si oskrbele na tuje ime poselske knjige, da so mogle okraštiti svoje delodajateljce. Po izvršeni tatvini so pobegnile in le prav težko se je posrečilo, jih izslediti. Ker se je ta odredba v Budimpešti prav izborna obnesla, nameravajo splošno uvesti poselske knjige, v katerih se bodo morale nahajati tudi fotografije dotičnih poselskih oseb.

* **Zimska setev.** Nenačakano vreme, ki ga sedaj imamo, je pripomoglo, da so ljudje močno posejali ozimino. V mariborski okolici se je sejala zimska pšenica še te dni. Tega menda nihče ne pomni. Kar se je sejalo v pričetku mesca decembra, je vse lepo izhajalo. Po vsem vremenu, ki ga imamo sedaj, smemo soditi, da bodo zimske setve ugodno prestale zimo in da se nam ni bati nezgod, ki so se nam obečale, ko je mesca novembra padel prvi sneg in je nastopila stroga zima. Odkar je sneg izginil, so se zimske strni močno popravile. Napravilo se je tudi precej prahe.

* **Mila zima.** Tako gorkega zimskega vremena, kakor ga imamo sedaj, še stari ljudje ne pomnijo. — Radi izredno milega vremena so po solnčnih robovih začele cveteti razne spomladne cvetke. V šumah pa se opaža, da je leska, ki cvete šele navadno mesca marca, pognala svoje rumene cvetne poganke, s katerih zbirajo čebelnice voščeni prah. Na polju se ljudje prav živahno gibljejo: orjejo, sejejo ozimino, režejo in kopljejo v vinogradu itd. Star slovenski pregovor sicer pravi: „Januar gorak, bo kmet siromak.“ Sedanje toplo vreme pa je po mnenju strokovnjakov ugodno za razvoj zimskih setev, posebno pa zaradi tega, da se opravijo že sedaj mnoga dela, ki bi prišla sicer na vrsto šele spomladi.

* **Izvanredna zima na Ruskem.** Ruski listi pišejo, da vlada v Petrogradu in sploh v srednji in v severni Rusiji tako izvanredno huda zima in je padlo toliko snega, da kaj sličnega stari ljudje ne pomnijo. V Petrogradu kaže toplomer trajno 30 stop. R pod ničlo. Vsled velikanske množine snega je skoraj ves promet v Petrogradu ustavljen. Na petrogradskih ulicah kurijo kar na prostem, da se grejejo revnejši

ljudje, zlasti begunci. V Arhangelsku kaže toplomer 50 stop. R. pod ničlo.

* **Mrk solca in lune v letu 1916.** V tekočem letu bo mrknila luna dvakrat, sonce pa trikrat. — Dne 30. jan. bo luna prvokrat mrknila, toda ta mrk bo pri nas nevidljiv. Drugokrat bo pa mrknila luna dne 15. julija. Sonce bo mrknilo prvokrat dne 3. februarja in sicer popolnoma. Mrk bo viden v zahodni Evropi. Drugič bo mrknilo sonce dne 30. julija, ta mrk bo viden v Avstraliji in Novi Zelandiji, in tretjič bo mrknilo sonce dne 24. dec., mrk bo viden v južni Afriki in v južnem ledenem morju.

* **Dolg predpust.** Začel se je predpust. Čudno je, da bo le ošnji predpust eden najdaljših. Trajal bo celih 61 dni, namreč do 7. marca. Časa za plese bi bilo torej več kakor preveč, a kaj ko se zdaj pleše samo krvavi ples na bojiščih.

Dopisi.

* **Maribor.** Zelo nevarno je obolel tukajšnji okrajni glavar pl. Weiss.

* **Maribor.** Dne 11. jan. se je pripetila v bližini šole v koloniji velika nesreča. Nekaj vojaških oseb je bilo zaposlenih pri spravljaju težke granate. Pri tem se je granata razletela. Usmrtila je enega vojaka, pet vojakov je težko in tri pa lahko ranila.

* **Tezno pri Mariboru.** V kuhinjo tukajšnje bolnišnice za vojaške konje je ulomila neznanca oseba, ter odnesla iz kuhinje razne predmete v vrednosti 80 kron.

* **Kamnica pri Mariboru.** V nedeljo, dne 30. t. m., po ranem sv. opravilu, bo imela naša kmečka sosednja in hranilnica v prsotih g. Vogrineca svoj drugi občni zbor. Možje in ženske, pridite v obilnem številu!

* **Bistrica pri Limbušu.** V torek, dne 11. jan. zjutraj, je tukaj nenadoma mirno v Gospodu zaspal posestnik Andrej Moder, star 75 let. Pogreb se je vršil danes, dne 13. jan., na pokopališču v Limbušu. Svetila rajnemu večna luč!

* **Sv. Marjeta ob Pesnici.** Umrli je na starega leta dan bivša posestnica Magdalena Nerat v 84. letu svoje starosti. Sedem dolgih let je vidano trpela na bolniški postelji. Blagi ženi trajen spomin!

* **Sv. Jakob v Slov. gor.** Zopet se nam je eden oglasil iz ujetništva in sicer korporal Jakob Krajin. Pisal je, da je ujet na Ruskem (v Aziji). Vsi smo ga že imeli za mrtvega, ker že 14 mesecev ni bilo nobenega glasu od njega. Veselje, da še Jakob živi, je izredno veliko.

* **Sv. Križ na Murskem polju.** V Iljaševcih je dne 21. dec. po dolgi, mučni bolezni umrl kmečki posestnik Jožef Petovar; z njim je padel žalibog zopet star, pošten in zvest steber naše župnije in našega naroda. Bil je dosledno odkrit značaj, mož blagega srca napram svojim domačim in drugim ljudem; zato je užival obče spoštovanje. Od mladih nog je bil neprekinjeno naročnik „Slovenskega Gospodarja“. Poleg bolezni (želodčnega raka) je bila žalost, ki je pospešila njegovo smrt; dva njegova sinova sta vojaka junaka, a nista mogla k pogrebu. Zmirom zvest veri, domu in cesarju, je tudi umrl vdan v voljo božjo. Njegov pogreb dne 23. dec. je bil veličasten. Po dobrem možu žaluje istotako blaga žena z dvema hčerama. Rodbini so žalje, umrlemu večni mir in pokoj!

* **Ljutomer.** Učiteljica g. Nina Ivančič je stopila v stalni pokoj.

* **Ljutomer.** Prestavljen je tukajšnji davčni kontrolor g. Hinko Drofenik v Liezen na Zgornje-Stajersko. Naše konjerejsko društvo izgubi z njim delavnega odbornika. — Učitelj Franc Luknar iz Sv. Jurija ob Ščavnici je postal poročnik v rezervi.

* **Sv. Marko niže Ptuja.** V nedeljo, dne 16. jan., popoldne po večernicah, bo občni zbor Bralnega društva. Pridite v obilnem številu!

* **Sv. Lovrenc na Dravskem polju.** V nedeljo, dne 16. jan., se vrši po rani službi božji v občinski pisarni (poleg cerkve) občni zbor Kmetijske podružnice, na katerem se bo poročalo o delovanju podružnice, pobirala udnina, sprejemala naročila na semena itd. ter stavili predlogi. Kmetje in kmetice se vabite k obilni udeležbi!

* **Cirkovce.** V nedeljo, dne 16. jan., popoldne po večernicah, bo v cerkveni hiši istočasno z občnim zborom Strojne zadruge zborovanje Kmetijske podružnice s poučnim govorom, pobirala se bo udnina za leto 1916, sprejemala naročila na semena itd. Pridite v obilnem številu!

* **Čadram.** Pri nas bo imelo katoliško politično narodno društvo „Sloga“ v nedeljo, dne 16. jan., popoldne ob treh, svoj občni zbor z dnevnim redom: Poročilo o delovanju v preteklem letu, vdtitev novega odbora, naročilo potrebnih novin. Vsi možje, ki niso še v vojski, se vabijo, da pokažejo ljubezen do domovine in pridejo na zborovanje.

* **Sladkagora.** Iz ruskega ujetništva se jih je že precej zglasilo, med tuji Jožef Debenak in Miha Svetelšek. Iz italijanskega ujetništva sta se pa zglasila sin g. župana Franc Buser in Franc Dobnik. Bili so vsi spoštovanja vredni fantje, zatorej želimo vsem srečno vrnitev.

* **Celje.** V zadnjih dneh so umrli v tukajšnjih vojaških bolnišnicah sledeče vojaške osebe: pešca Jakob Čeh in Janez Milčević od 87. pešpolka.

* **Celje.** Dne 6. t. m. so našli v Savinji tik kapucinskega mosta truplo četovodje Rudolfa Delakorda od 87. pešpolka. Govori se, da je izvršil Dela-

korda, ki je bil svoj čas učitelj v Teharjih, samoumor, ker se mu je zmačil um.

* **Celje.** Podpolkovnik 87. pešpolka Franc Peter je odlikovan z viteškim križcem Leopoldovega reda z vojnim okrasom in z železnim križcem II. razreda.

* **Celje.** Mestni urad še ima na prodaj okrog 500 komadov jaje, komad za ceno 16 vin. Jajca se prodajajo samo mestnemu prebivalstvu.

* **Savinjska dolina.** Čudom se čudimo, da zdaj, ko cena goveji živini stalno pada, vendar mesarji meso prodajajo še dalje po prejšnjih višokih cenah. Kmečko ljudstvo, ki govejega mesa že prej ni stalno ali po navadi uživalo, ga seveda po večini tudi zdaj ne more kupovati; toda za bolnike, katerih zlasti sedaj po zimi tudi v kmečkih hišah ne manjka, je vendar čvrsta juha in meso potrebno. Ali dela kmet — draginjo?!

* **Braslovce.** Tukajšnje pevsko društvo bo imelo v nedeljo, dne 16. jan. svoj 22. redni občni zbor v cerkveni hiši, popoldne takoj po večernicah, kamor se prjatelji petja uljudno vabijo.

* **Velenje.** V nedeljo, dne 26. decembra 1915 so priredili v Pesjem pri g. Kodre velenjski premogarji v prid avstrijskega Rudečega križa zabavni večer. Nabralo se je 20 K. V kratkem priredijo zopet nekaj sličnega.

* **Sevnica ob Savi.** S srečno žastno kolajno je bil odlikovan za posebne zasluge, koje si je pridobil s svojim potovanjem in zbirkami v prid Rudečega križa, g. c. kr. sodnik dr. Josip Fischinger v Sevnici.

Zadnja poročila došla v četrek, 13. januarja.

Uradno se razglša:

Dunaj, 12. januarja.

Rusko bojišče.

Bojišče ob besarabski meji je bilo večeraj torišče srditih bojov. Kratko po poldnevu je začel sovražnik naše postojanke obsipovati z artilerijskim ognjem. Tri ure pozneje je pričel z infanterijskim napadom. Petkrat zaporedoma in ob 10. uri zvečer šestokrat so poskušale goste rojne vrste predreti naše črte. A vse je bilo brezuspešno. Podpirani po izborni artileriji so hrabri naši brambovci odbili vse sovražne napade. Umikanje sovražnika se je spremenilo v divji beg. Njegove izgube so velike. Pred nekim bataljonskim oddelkom je ležalo 800 mrtvih Rusov. Severomoravski peš. olk štev. 93 in honvedna pešpolka štev. 30 in 307 so se posebno odlikovali.

Drugače na severoizhodu mestoma manjše prasko.

Italijansko bojišče.

Položaj je nespremenjen. V oddelkih pri Rivi, Rovca in Tolminu, kakor tudi ob goriskem območju je bilo delovanje artilerije mestoma zopet živahnije. Pred južnim delom tolminskega območja je bil sovražni napadni poizkus odbit. Na Goriškem so naši zrakoploveci obmetovali italijanska taborišča z bombami.

Črnogorsko bojišče.

Naša ofenziva proti Črnigori se uspešno nadaljuje. Ena kolona je zavzela v bojih višine zahodno in severno-zahodno od Budve, druga je pa zasedla 1560 m visoko goro Babjak, južno-zahodno od Cetinja.

Naše čez Lovčen prodirajoče čete so poglale sovražnika čez goro Njeguš. Tudi višine izhodno od Orahovca na onstran meje se nahajajo v naši oblasti. Čete, ki so bile poslone proti Hrahovu, so se polastile po 70urnem boju poljskih višin, ki se nahajajo južno-izhodno in severno-zahodno od tega kraja.

Število ob črnogorski južno-zahodni meji uplenjenih črnogorskih topov se je zvišalo na 42.

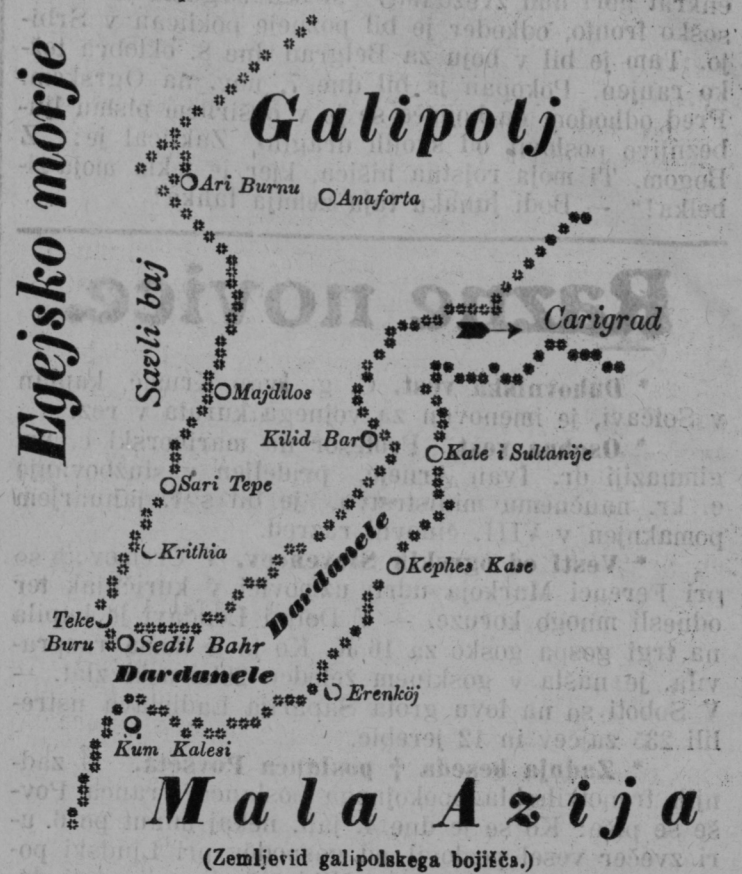
V severno-izhodnem kotu Črnogore so bile zavzete z naskokom tudi višine južno od Berana. Avstro-ogrske čete so v zvezi z Albanci pregnale ostanke srbskih čet iz Dugačina, zahodno od Ipeka (Peča).

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Hšter, podmaršal.

Beg izored Dardanel.

Izgube Angležev in Francozov pred Dardanelam: so izredno velike. Samo Angleži so v desetmesečnem „obleganju“ Dardanel izgubili več kot 100.000 mož mrtvih, ranjenih in ujetih. Izgube Francozov so

še večje, ker so Angleži vedno tako uravnali, da so prišli Francoze v najhujše boje. Francoške izgube se cenijo na 120.000 do 140.000 mož. — Turki nameravajo dan 9. jan., ko so bili Angleži in Francozi popolnoma pregnani izpred Dardanel, proglasiti za turški narodni praznik.

Naročniki pozor! Naš upravnik je strašno jezen,

ako položnice ali nakaznice niso prav izpolnjene, ker ne ve, komu bi zapisal poslani denar. Da ne bode naš upravnik od same jeze konca vzeli in da ne bo pri pošiljanju lista neljubih pomot, zato se naj ceoj narčniki pri pošiljanju denarja ravnajo po teh le predpisih:

1. Napiši svoje rodbinsko in krstno ime, ime kraja in pošte natančno tako, kakor je napisan naslov na ovitku, pod katerim dobivaš list.

2. Ako prihaja list na ime moža, ki je zdaj morebiti pri vojaki, in nam pošlje denar žena ali kdo drugi, potem se mora napisati na položnico ali nakaznico možovo ime, ki je pri nas vpisan kot naročnik, ne pa ime žene, ker žena pri nas ni vpisana, in mi ne vemo, komu bi zapisali poslano naročnino.

3. Zapišite na vrhu položnice ali nakaznice, ste li **star** ali **nov** naročnik, in zraven pristavite **tisto številko**, ki jo najdete na ovitku. Pri nas ima vsak naročnik svojo številko, in če nastane dvom glede naročnika, ga potem brezdvomno spoznamo iz številke. **Stari** naročniki so tisti, ki še list vedno dobivajo. Če je kdo že bil naročnik lista, pa se mu je list ustavil, potem ni več **star**, ampak je zopet **nov** naročnik.

4. Na nakaznici svojega imena in drugih naznanil ne smeš pisati čez črto, ker na pošti odrežejo od nakaznic odrezke in mi potem večkrat ne dobimo nobenega imena in ne vemo komu naj pošljemo list.

5. Ako imaš naročenih iz naše tiskarne več raznih listov, n. pr. Gospodarja, Pondeljko Stražo, celo Stražo, Glasnik itd. moraš za vsak list poslati naročnino na posebni nakaznici ali položnici, nikakor pa ne smeš poslati naročnine za vse liste na Gospodarja. V kak list upravlja namreč druga oseba, in Gospodarjev upravnik nima časa, da bi nosil okoli po Mariboru naročnino za Stražo, ali Glasnik ali za Voditelja itd.

Naročniki! Ravnajte se po teh predpisih, in pri pošiljanju li ta ne bo nobenih pomot! Kdor pa ne dela tako, kakor mi zahtevamo, bo sam kriv, ako se bodo pri njem pripetile pomote!

Listnica uredništva.

F. F. pionirski oddelek 87: Drugi del morali izustiti, ker bi bilo gotovo zaplenjeno. Le večkrat kaj pišite! Pozdrave! Pošiljateljem novoletnih pozdravov z bojišča: Izredno radi priobčujemo pisma naših junakov z bojišč. Veseli so jih tudi naši bralci. A za noveletna večerila, katerih smo še te dni dobili-gotovo radi zakasnele pošte-celo kopic, je sedaj že pre ozno. Opišite nam raje novejšje vojne dogodke. Pozdrave lo e šlim bo evnik m! — Sv. Jurij v Slov. gor.: Kolikor je nam znano, je marib. okrajno glavarstvo poslalo občinam edlok, da se nasprotuje, ako se možem-zaupnikom, ki so imeli pri popisovanju in rekviriranju žita mnogo opraviti, dá primerno odškodnino a s silo zahtevati odškodnino od občine nima nihče pravice, ker je mesto zaupnika, častno mesto. — M. Resnik, Trnovlje: Ker niste navedli ime a vašega pgrešanega moža, ga ne moremo uvrstiti med pogrešane.

*** Obnovite naročnino!** Večje število naročnikov se ni poravnalo dolžne naročnine za leto 1915, oziroma ni obnovilo nove za leto 1916. Prosimo vse naše naročnike, ki se niso zadostili svoji dolžnosti, da to kmalu store, vsak naš rojak ali rojakinja naj bi bila ponosna, da se sme prištevati med naročnike lista, ki se tiska že v 25.000 izvodih. Posebno pa skrbimo letos, ko stopa „Slovenski Gospodar“ v 50. leto svojega plodonosnega življenja, da list povzdignemo in mu pridobimo kot naročnike še vse tiste Slovence in Slovenke, ki še dosedaj niso bili naročeni nanj — „Slovenski Gospodar“ stane na leto samo 4 K, za pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naslov: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 je letos gotovo najboljši in časa najbolj primeren koledar. Krasi ga lepa slika cesarjeva. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerne za vojake na bojišču. Razven tega te ta koledar podučil o podporah družin, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Okoncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadevi pokojor in penzij. Koledarja se je dozdej razpečalo med slovenskimi vojaštvom že čez 10.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroče in ga težko pričakujejo. Stane pa s poštno vred 1 K, brez poštnine 10 v manj. Naročil in dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Loterijske številke.

Gradec, dne 6. januarja 1916: 39 81 11 45 55
Ljubljana, dne 8. januarja 1916: 2 77 45 87 90

Pekarski pomočnik od vojaščne odpuščen, išče službo pri kakem peku. Naslov v uredništvu pod št. 14.

Išče se snažno, solidno ter dobro vpeljano gostilno, in sicer primerne za dve ženski. — Najljubše v mestu Celje ali pa kje v bližini. Prunde na upravo Slov. Gosp. pod „ugodno“ 15

Trgovski pomočnik špecerijske stroke, se išče za širšji vstop proti dobremu plačilu. Ponudbe na „Konsumhalle“ v Rušah, Štajersko. 16

Sprejme se mež, ki bi oskrboval vinograde, sadovnjake in nadzoroval tudi dela na polju. Vešč mora biti vseh del v vseh strokah. Plača po dogovoru. Oglase sprejme uredništvo „Straže“ v Mariboru pod št. 19.

Krojaški učence se sprejme takoj tudi taki, ki se je prej kje drugod učil pri g. Cverlin Franc, krojaški mojster, Maribor Tegethoffstrasse št. 28. 20

Zelo močan **Siagerjev šivalni stroj** se za 56 K prodaja. Maribor Göthe-strasse 2, II. nadst., vata št. 12.

Učenca za krojaško obrt, iz dobre hiše sprejme takoj Josip Hočevar, krojaški mojster v Celju. 22

Anton Novak, gostilničar v Rušah ima **krave s telstom na prodaj**. 24

Vjnegradar ali šafar se sprejme na veleposestu vinogradov blizu Maribora. Razumeti mora dobro vinogradno delo. Tudi vojni invalid, če more hoditi, ni izključen. Kje? se povpraša na uredništvo. 25

7000 izredno močnih dveletnih trt cepljenih na Riparia-Portalis in Göthe, silvanec, beli burgundec, rizling, šipon in trnuta, prodaja ker potrebuje prostora, prvo vrsto po 8 v. drugo pa po 6 vin. komad. Kdor želi močen trs, naj takoj naroči, izkopane se bodo trte kadar se odpošljejo. Janes Pignar, posestnik v Zagoncih pošta Juršinci. 4

Naznanim, da imam več tisoč vkošenjenih **šmarinc** na prodaj in sicer komad po 4 vinarje. Oglasi se je pri Francu Obrban, Lahonšar, Sv. Tomaž pri Ormožu. 5

Šebe gube, želi, visoki krasni ter sploh vse izdelke pridatke, kakor tudi vrste vroče kupi veletrgovca Anton Kolenc, Celje Graška cesta št. 22. 450

Med (strti), ajdov ima na prodaj Forján Stefan, čebelar v kraju Szabotrat, Haralijeh, p. Belatinci, Ogrsko 11

Krojaški pomočnik za mešano delo in dva učence, ki sta se že učila, se takoj sprejmejo pri Gašper Krebel, krojaški mojster v Slovenj-gradu. 13

Kupim

do 100 vagonov **kostanjevega lesa** (šlahnega kostanja) po 850 do 400 kron za vagon 10.000 kg postavljen na bližino postajo. Ponudbe na naslov: R. Starovašnik, Konjice Štajersko. 76

Dveletne cepljene trte prodaja po 10 vin. komad Anton Slodnjak trinar pošta: Juršinci pri Ptuj. 4

RUDOLF PEVEC trgovec v Mozirju kupi več vagonov krompirja ter jabolk, vsako množino masla, suhih gob. Cene po dogovoru. 743

Okrogel orehov les kupuje po najvišji ceni od 1 vagona naprej in tudi v manjši množini, kjer je mogoče, da se ga v enem kraju več napravi. P. Angel, Ljubljana Hradeškega vas 46. Pismene ponudbe z navedbo merozine dele. 752

Učenec

iz poštene hiše, zdrav in močan se sprejme za takojšnji vstop v trgovini mešanega blaga Josip Tušak, Sv. Anton v Slov. gor. 737

Lepa še skaro nova hiša ob državni cesti Trst-Dunaj, zidana, z opeko krita, studenec in lep vrt, rodovitna in solčna njiva in travnik s sadnim drevjem (več orolov), pripravnost za rokodelca, obrtnika ali penzionista, se prodaja. Cena 13.000 kron. Rabi se le do 6000 K, ostalo lahko ostane. Hiša je v prometnem kraju, pet minut od farne cerkve; do ene železniške postaje 20 minut do druge pol ure. Pismena vprašanja pod „Državna cesta“ pod št. 689. na upravništvu. 680

Zidarji

za stalno in zimsko delo se sprejmejo za vojaške stavbe v Ljubljani. Sprejmejo se tudi

tesarji

za stalno delo. Za potovanje so potrebni uradno izdani potni listi. Stavbenik Julij Glaser, Maribor, Mellinghof. — Kupi se tudi vsaka množina stavbenega la rezanega lesa po najboljših cenah. 680

Službe cerkovnika in organista želi spremeniti izv. krojač. Priporočilo od čast. kn. šk. župnega urada v št. Lovrencu nad M. Nastopi takoj ali pozneje. Naslov pove upravništvo pod „Zvest služabnik št. 8.“

Kupim lepo **otreno predivo** po visoki ceni. Usorec sprejmem po 5 kg paket po pošti samo franko. Florijan Kucan št. Jurij ob juž. železnici. 537

! KAVA !

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, valeromatična, izdatna in štedilna 5 kg poskusna vreča 12 K franko po povzetju. Pol kilogram veleprima najfinjši čaj K 240. 50 komadov različnih lepih pohladnic 1 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Tiszabogdan 436, Ogrsko. 278

500 kron!
Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, obtiščanci v treh dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred **Bia balzamom**. Lonček s garantiranim pismom 1 K, 3 lončki 2-50, 6 lončkov 4-50. **Kemeny, Kolice (Kassa) I Postfach 14, Ogrsko.** 492

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

- Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.
- Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegethoff-ova ulica.
- Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.
- Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
 - > v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).
- Trafika v Grajski ulici.
 - > g. Coretti, Grajski trg 7.
 - > v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).
- Trafika z. Handl v Tegetthoff-ovi ulici,
 - > Žifko, Melje.
- Trgovina g. Korenta, Klostergasse (baraka).
- Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenški cerkvi).
- Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.
Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncel, Velikovška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gornja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.
„ „ Franca Korošec.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ilj v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrta leta 1 K. Naročnina se najlozje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrta leta K 2-50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža“, Maribor.**

Kdor še ni naročen na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista pri našata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču vsaj za četrta leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupoa, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Straži“.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežen popust.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozje:

Trgovina gospoda Draškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljčič.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Petrinja: (Hrvatsko):

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Uršič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Soštani:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.

Ako naročite

in to nemudoma storne,

1 srečko avstrijskega Rudečega križa

1 srečko ogrskega Rudečega križa

1 srečko budimpoštanske bazilike

1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880

1 dobitni list 4% ogrske hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok
za vseh pes
srečk ozir.
dobitnih listov
samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 680.000 K

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške
srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastonj.

Pojasnila in igralni načrt pošljite brezplačno

484

Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.

Oljinate in petrolejne sode kupi po najvišjih cenah tovarna za olje M. Elfer

Dunaj XI., Simmeringerlande 86, (Siebente Haide-
querstrasse) Telefon 99.368.

Pozor! Pozor! Šartljeva moka!

Samo približno še 50.000 zavitkov imam v za-
logi. Približno za tri tedne. Kakor gotovo že znano,
samo 1 zavitek rabite za 1 šarteljne, da porabite
kaj sladkorja, kvasa itd. Cena še zmirom samo
K 1.30 za zavitek. Pojasnila na razpolago. Na na-
ročilo izpod 3 zavitkov se ne ozira. Toraj kdor hoče,
da ne zamudi naj naroči takoj pri razpošiljalnici
šartljeve moke pri tvrdki

Ivan Urek,

Borovlje Koroško.

726

Imamo se je obnele in vajake v vsaki in
sploh na vsakega kot najboljša

bol oblažajoče mazanje

za prehlade, nezadostna, gripa, infuzio, poviš. vročina in
bolosti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capsici
compos.

Nadomestilo za Sidro-Pain-Expeller.

Steklenice kron. — 30, 1.40, 3.—

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri slatam levi“,
Praga, I. Elizabetina cesta 6.
Dnevno raspošiljanje.

100 l domače pijače

osvežujoče, slastne in zelo gaseče si
lahko vsakdo sam napravi z majhni-
mi stroški. V zalogi so: ananas, ja-
bolčnik, grenadinec, malinovec, muš-
katni hrušovec, poprovi metovec, po-
marančevoc, prvenčevoc, višnjevoc. Neuspeh izključen. Za
domača pijača se lahko pije polt hladna, pozimi tudi vro-
ča namesto ruma in žganja. Sestavine z natančnim navo-
dilom stanejo K 4.50 franko po povzetju. Na pet takih por-
cij dam eno sastonj. Za ekonomije, tvornice, večja gospo-
darstva, delavnice itd., neprecenljive vrednosti, ker to da-
lavca sveži in ne opijani in njegova delazmežnost ni ne-
trpi.

Jan. Grolloh, Engel-Drogerie Brno 637, Moravsko

DENARJA NI,

draginja je vedno večja, zaslužek pa
majhen. Ako hočete z malim trudom,
doma v svojem kraju gotovo 10 K na
dan zaslužiti, mi pošljite v pi-mu svoj
natančni naslov in znamko za odgovor.
Zaslužek je pripraven za moške in ženske.

Jos. BATIC, Ilirska Bistrica 26
Kranjsko.

Prisiljeni

vsled razmer, zlasti vsled pomanjkanja maščobnih
snovi, smo primorani, da zvišamo detajlne cene
znanemu izvrstnemu

Lysiform-milu

ter določimo od 1. januarja 1916 naprej ceno za
kos **K 1.60.**

Po tej ceni je Lysiform-milo vsled svoje veli-
kosti in kakovosti še vedno poceni v primeri z
drugimi finim toaletnim milom.

Cena desinficijskega sredstva „LYSOFORM“
ostane začasno še nespremenjena.

Lysiform tvornice v Ujpest

Dr. Keleti & Muranyi,
kemične tovarne.

ZAHVALA.

Vsem prijateljem in znancem, ki so
nam na kakeršen koli način izkazali
svoje sočutje, povodom prerane šarti-
ljubljenega nam sina, brata, svaka in
strica, gospoda

Rudolfa Delakorda

učitelja, c. i. kr. četovodja 87. p. polka,
izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo.
Teharje, Celje, Petrovče, 27. jan. 1916.
Žalujoča rodbina Delakorda.

Vinogradniki, pozor!

Na suho cepljene, trte so na prodaj.

Najboljše sorte in sicer: I. vrste:
laški rizlec (Wälschring), beli burgun-
dec, bela in rudeča žlahtnina (Gutedel),
izabela, pošip (šipon), zeleni silvanec
beli ranfol, trunta (bogate rodeča), kavci-
na, plavi burgundec, rumeni muškati,
muškata žlahtnina, črni pesjanec ter
nekaj mešanik vrst. Na razpolago je tudi
več tisoč vkoreninjenih divjakov, in
podlage (ključi) od Ripania Portalis.

Vse trte so cepljene na podlagi Rip.
Portalis ter so jako lepe in popolnoma
zaraščene in lepo vkoreninjene zakar se
jamči.

Dobijo se tu li cepljene trte lanskega
nasada (L. 1914). Cena trtam je po do-
govoru. Pri naročilu naj se pošlje 10%
are. Naročila brez are so neveljavna.
Kdor si želi naročiti lepe trte in nasaditi
lep vinograd, naj se blagovoli oglasiti
pismeno ali ustmeno pri Francu Slod-
njak, trtar v Rožnana, pošta Juršinci
pri Ptuj (Štajersko).

818

Pozor kmetovalci!

Kupujem volno, vinski kamen, vo-
sek in suhe gobe.

Ivan Ravnikar, Celje
veletrgovina.

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vri-
sanje

Mestna lekarna „pri c. k. orlu“

Friderik Prull,

lekarnar v Mariboru, Glavni trg, zraven rotova.

Zastavek za pivo v steklenicah.

Zastava za steklenice za pivo, ki se je že v l. 1907
upeljala za vsako steklenico, se mora radi izvanrednega
zvišanja cen za steklenice odslej računati po

20 vinarjev za vsako steklenico

in brezizjemno izvršiti. Brez zastave za steklenice se ne bo
nobeno pivo več oddajalo. Pri povrnitvi steklenice se dotični
znesek vrne.

Gradec, 3. januarja 1916.

Obrambna Zveza alpskih pivovarn.

20